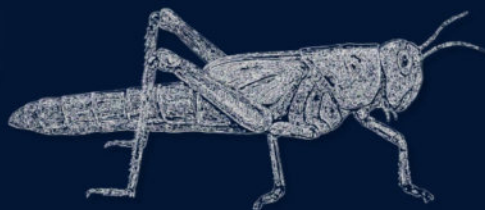

Charles Dickens

POHÁDKA O
DOMOVĚ
CVRČEK U
KRBU

CVRČEK U KRBU

POHÁDKA O DOMOVĚ

CHARLES DICKENS

EKNIZKY.SK

Cvrček u krbu © eknizky.sk. All Rights Reserved, except where
otherwise noted.

Obsah

První zacvrčení.	I
Druhé zacvrčení.	29
Třetí zacvrčení.	61

PRVNÍ ZACVRČENÍ.

Zdálo se, jakoby bylo šlo o nějakou sázku nebo hudební zkoušku, mezi koněvkou a cvrčkem totiž. Tak se to událo a teď poslyšte, co z toho vyplynulo.

Paní Peerybinglová vyšedši ven v nevlídné přítmí klapala v dřevácích, které nesčíslné drsné otisky první Euklidovy věty po celém dvoře zanechávaly, po mokřích kamenech, aby naplnila koněvku vodou z nádržky. Vrátivši se do vnitř bez dřeváků (a toto „bez“ nemálo padalo na váhu, neboť dřeváky byly velký a ona mala), postavila nádobu na oheň. Při kterémžto zaměstnání ztratila svůj rozmar či na okamžik jej kamsi aspoň založila; neboť voda, která byla nepříjemně studená a v onom kluzkém, plískavém a slotném stavu, v kterém zdá se pronikati veškeru hmotu, nevyjímajíc ani dřevěnou obuv, zasáhla prsty její nohou, ba postříkla i její lýtka. A zakládáme-li si poněkud (a to nikoli bez příčiny) na svých nožkách a přihlížíme-li k zvláštní čistotě svých punčoch, pak cosi podobného dovede nás v prvním okamžiku trochu pohnévati.

Mimo to byla koněvka zatvrzelá a pohoršlivá. Nechtěla se dát upravit k přičce; nechtěla ničeho slyšeti, aby se kusům uhlí laskavě přizpůsobila; namísto toho nahýbala se jako opilá v před a jak bláznivá pouštěla kapku za kapkou na krb. Byla svárlivá a siptěla a hvízdala mrzutě nad ohněm. A posléze i poklička kladla odpor prstům paní Peerybinglové: nejprve učinila kotrmelec a pak b důmyslnou neústupností, která zajisté byla lepší věci hodna, vrhla se stranou do koněvky až k samému dnu. A věru ani trup lodi „Royal George“ nečinil, když jej vytahovali z tůní

mořských, takový odpor, jakým vzpírala se ta poklička paní Peerybinglové, než ji zase dostala ven.

Ale i pak ještě vypadala konévka zasmušile a potměšile; vyzývavě vypínala ucho a drže a potupně špulila svou „hubičku“ proti paní Peerybinglové, jakoby chtěla říci: „Nebudu vařiti. Nic mě k tomu nepřinutí!“

Než paní Peerybinglová nabyvši opět dobrého rozmaru mnula si své malé válcovité ruce a s úsměvem na rtech přisedla k hrnci. Zatím veselý plamen střídavě vyšlehl a opět se shroutil ozařuje sekáčka na holandských hodinách, až se zdálo, jakoby se byl před maurským palácem na dobro zastavil a v celém pokoji nehýbalo se už nic než plamen v krbu.

Než sekáček se pohyboval, zcela správně a pravidelně, trhaje sebou dvakrát v každé vteřině. Ale děsný byl pohled na jeho muka, když hodiny se strojily k odbíjení; a když z padacích dvířek maurského paláce vyhlídla kukačka a šestkrát zakukala, jím to po každé zachvělo jako hlas nějaké mátohy — nebo jako drát šhubající ho za nohy.

Teprv po prudkém otřesení, když vířivý zvuk koleček a motousků pod ním úplně se utišil, přišel polekaný sekáček opět k sobě. Však se také nepolekal jen tak pro nic za nic; neboť ty hrkavé hodiny, které chřestily, jakoby se v nich lámal kostlivec, byly zcela podle toho, aby jednomu nahnaly hrůzu, a já se jen divím jak lidé vůbec a tihle Holanďané zvláště mohli je vymyslet. Pravit se přece, že Holanďané milují široké pokrývky a mnoho šatstva pro dolejší části svého těla; nuže, proč pak se i o ty své stíhlé nechráněné hodiny lépe nepostarali?

V té chvíli to bylo, kdy konévka počala svou večerní zábavu. V té chvíli to bylo, kdy konévka stávajíc se něžnou a hudební dostávala do svého hrdla neutajitelné klokty a začala si libovati v krátkých chroptivých zvučkách, které však hned v zárodku udušila, jakoby se byla ještě zcela nerozhodla, že bude veselou společnicí. V té chvíli to bylo, kdy učinivši marně dva tři takové

pokusy, aby své společenské city potlačila, pojednou se sebe odvrhla všecku mrzutost a ostýchavost a propukla v proud písní tak srdečných a důvěrných, že podobné ani nejtklivějšímu slavíčku nikdy na mysl nepřípadlý.

Ten zpěv byl zároveň tak prostý! Byli byste mu rozuměli jako knize — snad lépe než mnohým knihám, které bychom mohli vyjmenovati. Vychrstnuvši teplý svůj dech v podobě jasného mráčku, kterýž vesele a lahodně se vznesl několik střevíců do výše a v komínovém koutě jako ve svém domácím nebi viseti zůstal, koněvka pěla svou píseň s tak mohutným zápallem, že její železné tělo šumělo a na ohni se kodrcalo; ba sama ta poklička, nedávno ještě tak vzpurná — taková jest moc dobrého příkladu — dala se do zvláštního jakéhos křepčení a chřestala jako mladý hluchoněmý cimbál, který nikdy nebyl poznal zvyky svého blíženice.

Že koněvka touto písní někoho zvala a uvítati se hotovila, nikoho, kdo v této chvíli byl na cestě k malé útulné světničce a přívětivému ohni, o tom nebylo žádné pochybnosti. Paní Peerybinglová věděla to dobře, když zamyšleně seděla před krbem. Je tmavá noc, pěla koněvka, a setlé listí leží na cestě; a nahoře je samá mlha a tma a dole nic než kal a bláto; a v tom smutném šerém vzduchu jest jen jedno světlé místo a já ani nevím, je-li vůbec světlo jaké, neboť zřím záplavu; záplavu rudou a zlostnou, kde slunce a vítr mrakům společně vypalují znamení za to, že jsou vinny takovým počasím; a daleká otevřená krajina tvoří dlouhý, zasmušilý černý pruh; a jinovatka pokrývá ukazováky na cestách a jihnutí stezky; a led není vodou a voda není svobodna; a nikdo nemůže říci, že by něco bylo, čím by mělo být; ale on přichází, přichází, přichází! . . .

A tu, dovolte, spustil cvrček své mohutné crk, crk, crk silou celého sboru, hlasem tak příliš nesouměrným, přirovnáme-li jeho velikost k velikosti koněvky (velikost jakoby ho bylo vidět!), že kdyby se byl roztrhl jako přebitá ručnice, kdyby stav se na místě

obětí své horlivosti byl své tělíčko na sto kusů rozcrkl, bylo by se to zdálo přirozeným a nevyhnutelným následkem, k němuž schválně pracoval.

Konévka ukončila svou solovou produkci. Ovšem že neustávala ve svém uměleckém zápalu; avšak cvrček převzal teď první housle a podržel je. Bože, jak to cvrčelo! Jeho ostrý, hvízdavý, pronikavý hlas rozléhal se po stavení a venku ve tmě zdál se třpytit! jako hvězda. V nejvyšších jeho polohách bylo slyšeti zvláštní nepopsatelné trilky a tremulace, které ponoukaly k domnění, že cvrček, nemoha se pro oheň vlastního nadšení více udržeti na nohou dal se bezděčně do hopkání a skákání. Než oba, cvrček a konévka, znamenitě se doplňovali. Verš na konci každé sloky byl vždy týž, a hlasněji, pořád hlasněji závodili zpěváci o předáctví.

Malá hezká posluchačka — neboť byla vskutku hezká a mladá, ač poněkud zavalitá, což pro svou osobu jí zvláště nevytýkám — rozžehla svíčku, podívala se na hodiny k sekáčkovi, který byl už sklídlil dosti obstojnou úrodu minut, a vyhlídka z okna, kde pro tmou neviděla ničeho než svůj vlastní obličej, jenž na tabuli se odrážel. A jsem náhledu (vy byste byli téhož), že by se byla mohla dlouho dívat a nebyla by spatřila nic s polovice tak příjemného. Když přisedla ke krbu na své staré místo, cvrček a konévka vedli dosud svou, zběsile mezi sebou závodíce. Patrně bylo slabou stránkou koněvky, že nevěděla, kdy ji někdo jiný předstihl.

A jako při všech dostihách bylo i tu veliké rozčilení. Crk, crk, crk! Cvrček jest o míli napřed. Šum, šum—m—m! Konévka uhání vzadu jako veliký „vlk“. Crk, crk, crk! Cvrček zahýbá kolem rohu. Šum, šum—m—m! Konévka po svém způsobě za ním; ani pomýšlení, by se vzdala. Crk, crk, crk! Cvrček veselejší než před tím. Šum, šum—m—m! Konévka pomaleji ale vytrvale. Crk, crk, crk! Cvrček se vzpíná, aby jí dodal. Šum, šum—m—m! Konévka statně žene dál. Až konečně v tom spěchu bez oddechu oba zá-

pasníci dostali se tak do sebe, že hlava bystřejší nežli je ta moje nebo vaše by byla mohla s jakousi určitostí tvrdit, zda konévka cvrčela a cvrček šuměl, nebo cvrček cvrčel a konévka šuměla, anebo zda oba cvrčeli či oba šuměli Avšak o jedné věci netřeba pochybovati: že konévka a cvrček v jednom o témže okamžiku a mocí jakéhosi jim nejlépe známého sloučení vyslali, každý zvlášť, svůj zpěv o krbu do svíčky paprsku, který z okna vycházel a odtud ještě daleko na cestu. A toto světlo, dopadnuvši na kohosi, jenž se právě k domku přibližoval, ihned mu vyřeklo celou věc a zvolalo: „Vítej doma, staroušku! Vítej doma, můj hochu!“

Když tento cíl byl dosažen, konévka jsouc na dobro poražena přetekla a musila s krbu. Po té paní Peerybinglová odkvapila ke dveřím, kde pro hrkot kol, dupot kopyt, hlas nějakého muže, přebíhání rozčileného psa a pro překvapující i tajemné objevení se děcka v plínkách brzo nevěděla, co si počíti.

Kde se dětátko vzalo anebo jak paní Peerybinglové tak znenadání na rukou octlo, to nemohu já vědět. Avšak ona měla živé dětátko v náručí; a zdála se nemálo si na tom zakládati, když něžně ji táhla k ohni statná postava muže, který jsa o mnoho vyšší a starší než byla sama, musil se hluboko shýbnouti, aby ji políbil. Však ona také stála za trošek té námahy. I kdos s bolestmi v kříži by byl toho nelitoval.

„Ty můj Bože!“ zvolala paní Peerybinglová. „Jak to v tom nečase vypadáš!“

Nedá se upříti, že vypadal poněkud špatně. Hustá mília visela mu v chundelích na řasách jako jinovatka a teplo i zář ohně kouzlili na jeho licousích pravé duhy.

„Ovšem že, Dotko,“ odvětil John zvolna, odvažuje si šál s krku a ruce si zahřívaje. „Ovšem že . . . počasí není právě letní. A proto není divu.“

„Prosím tě, Johne, neříkej mi Dotko. Nemám to jméno ráda,“ pravila paní Peerybinglová, při čemž svou hubičku sešpoulila

způsobem, jenž jasně nasvědčoval tomu, že je má opravdu tuze ráda.

„Aj, co pak jsi jiného?“ odvětil John shlížeje k ní s úsměvem a tiskna tílko její tak něžně, jak velká jeho ruka a rameno tomu dovolovaly. „Cos jiného než tečka a — tu pohleděl na děcko — než tečka a kaňka ... ale ne, já to neřeknu, abych to nezkazil; však už jsem byl blízek udělati vtip. Nevím, byl-li jsem mu kdy bližší.“

On býval často blízek něčemu moudrému, dle vlastního přiznání, tento neohrabaný, pomalý, poctivý John, tento John b tak těžkou hlavou a lehkou myslí, tak drsné skořepiny a tak jemného jádra, tak tupý zevnějškem tak živý nitrem, tak zpozdílý a přece tak dobrý! Ó matko přírodo, podaruj své dítky pravou poesíí srdce, jaká se skrývala v prsou tohoto formana — bylt mimochodem řečeno toliko formanem — a pak nechť jen mluví o prose a vedou prosaický život — my budeme ti žehnat za takovou společnost!

Rozkošný byl pohled na Dotku, na její postavičku s děťátkem v náručí, pravou to loutkou dítěte, jak s koketní zádumčivostí pohlížela do ohně a svou roztomilou hlavinku uklonila stranou, nic více než co by jí způsobem zvláštním, polo přirozeným, polo strojeným, ale nejvýše milounkým, takořka jako hnízdečko podepřela o mohutnou, drsnou postavu formanovu. Eozkošný byl pohled na něho, jak něžnou neobratností snažil se přizpůsobiti svou hrubou podporu její slabé potřebě a učiniti svoji silnou mužnost ne nepřiměřenou berlou jejího kvetoucího mládí. Eozkošný byl pohled na Tilly Slowonovou, jak Čekajíc v pozadí na děťátko, zvláštní věnovala pozornost tomuto skupení, ač jí bylo nejvýše čtrnácte let, a s očima i rtoma otevřenými a hlavou ku předu nachýlenou tu stála, jako by, co viděla, bylo jen vzduchem. Aníž bylo méně rozkošné pozorovati, jak forman John, když Dotka učinila zmínku o děťátku, odtáhl svou ruku zrovna v okamžiku, když se ho chtěl dotknouti, jako by se bál, aby je nerozmačkal a uspokojil se tím, že nahnul se, z bezpečné

vzdálenosti patřil na ně s jakousi rozpačitou hrdostí, asi jakou by jevil rozmilý velký pes, kdyby jednoho dne shledal, že je otcem mladého kanárka.

„Není hezký, Johne? Nevypadá krásně, když spí?“

„Krásně,“ řekl John. „Ba v skutku, tuze krásné. To tak spí celý den, není-li pravda?“

„I Božítku, ne!“

„Oh,“ řekl John zamyšleně. „Myslíl jsem, že má oči obyčejně zavřeny. Hoj!“

„Můj ty Spasiteli! Jak jednoho polekáš, Johne!“

„Není dobře, když tak očkama krouť!“ pravil poděšený forman. „Či nemyslíš? Hle, jak s oběma zároveň mrká! A podívej se na jeho hubičku! Lapá vzduch jako zlatá rybka!“

„Ty opravdu ani nezasluhuješ býti otcem,“ pravila Dotka se vší důstojností zkušené matrony. „Ale jak máš také vědět, Johne, co takoví ubozí červíčkové zkusí! Ani bys nedovedl všechny ty jejich nemoci vyjmenovat, ty hloupý člověče!“ A ona přeložila dětátko na levé rameno a poklepavši mu jako v silici prostředek zádíčka, zatáhla svého muže za ucho a smála se.

„Nedovedl,“ přisvědčil John, sv ékaje se sebe svrchní kabát. „Máš pravdu, Dotko. Já těm věcem mnoho nerozumím. Vím jen tolik, že dnes večer bylo mi notně s větrem zápasiti. Dul ze severovýchodu zrovna do vozu na celé zpáteční cestě.“

„Ubohý staroušku! Vím to, vím!“ volala paní Peerybinglová, stávajíc se velice čilou. „Nu, Tilly, pochovej tuhle mého drahouska, mám ještě co dělat. Ne, já bych ho líbala, až bych ho celého ulíbala! Lehni, Blacku, lehni, dobrý pse! Jen co ti, Johne, připravím thé! Pak ti pomohu vyndávati balíky jako pilná včelička. „Jak malá včelička“ ... a tak dále, věak ji znáš, Johne, tu píseň. Naučil jsi se kdy „Jako malá včelička,“ když jsi chodil do školy, Johne?“

„Ne docela,“ odpověděl John. „Už jsem k tomu neměl daleko. Ale já bych ji byl beztoho zkazil.“

„Hahaha!“ smála se Dotka. Smíchu tak veselého jste jaktěživi neslyšeli. „Jakýs to přece jen drahý starý bloud, John!“

Anižby byl toto nařknutí jakkoli vyvrátil, John vyšel ven podívat se na hocha s lucernou, která před oknem a dveřmi jako bludička sem tam poskakovala, zdali náležitě stará se o koně, kteréžto zvíře bylo tlustší, než byste uvěřili, kdybych vám objem jeho udal, a tak staré, že den jeho narození ztrácel se v mlhách šedé minulosti. Black cítě, že pozornostmi svými jest povinen celé rodině a že třeba nestranné je rozdávatl, s popletenou netrpělivostí běžel ven a zase zpět: brzo vyrážeje ze sebe krátké štěky popisoval kruh okolo koně, jež u stáje právě čistili, brzo usiluje zběsilým skokem vrhnouti se na paní, náhle čtverácky na pouhém tom pokusu přestal; po té zase z Tilly Slowonové u krbu na stoličce sedící vylákal výkřik vjev jí neočekávaně mokrou kušnou do obličej; hned zase jevil nápadné účastenství s malým dítětem; pak obešed krb ulehl, jako by se chtěl na noc připravit; teď zase vstal a zase — i se žďibcem svého ohonu — vyrazil ven do noci, jako by si byl vzpomněl, že má dostaveníčko, a už běží a běží, aby je neomeškal.

„Tak! Tu jest koněvka s hotovým thé na okraji ohniště!“ řekla Dotka s chvatnou pohyblivostí dítěte na hospodyni si hrajícího. „A tu je studená kost od uzeného; a tu máslo a bochník chleba a vše ostatní! Tu je košík na menší balíčky, Johne, máš-li jaké — ale kde pak jsi, Johne? Jen dej pozor, Tilly, abys mé zlaté dítětko na rešt neupustila, ať děláš co děláš!“

Budiž tu poznamenáno, že slečna Slowonová, ač napomenutí tomu dosti živě se opřela, měla zvláštní překvapující nadání, vydávali toto dítětko stálému nebezpečí života a to s chladností zase jenom jí zcela vlastní. Tato mladice byla postavy útlé, vytáhlé a tak zřízené, že se zdálo, jako by šaty jejích každou chvíli hrozily spadnouti s ostrých věšáků, její ramen, na něž byly volně zavěšeny. Její oblek vyznamenával se tím, že na všech možných místech dával na jevo flanelové záplatky podivného střihu; také

tím, že v obvodu zád nechával vykukovati šněrovačku vytáhlé zelené barvy. Ježto slečna Slowonová stále se nalézala v stavu lelkujícího obdivování se všemu a kromě toho neustávala pozorovati dokonalosti své paní a jejího dětátka, můžeme říci, že malými poklesky svého rozumu vzdávala stejnou čest své hlavě i svému srdci; a ačkoli tyto vzdávaly méně cti hlavince dětátka, uvádějice ji příležitostně ve spojení s hranami u dveří, rohy u stolů, brlením u schodů, pelestmi u postelí a jinými cizími předměty, byly přece poctivými výsledky jejího stálého obdivu, že se nalézá v tak přívětivém domě, kde se s ní tak mile zachází. Neboť rodičů jejích, otce i matky, Fama stejně neznala, a Tiily byla vychována veřejnou lidumilností jako nalezenec.

Kdybyste byli viděli, jak malá paní Peerybinglová se vracela se Bvým mužem, jak tahala za košík, ze vší síly se pokoušejíc, aby neměl co dělat — neboť on jej nesl — byli byste se bavili asi jak on sám se bavil. A možná dost, že pohled na to obveselil i cvrčka; alespoň začal se nyní znova hlasně o?ývati.

„Hejsa!“ řekl John zvolna jak obyčejně. „Dnes, zdá se mi, je tu veseleji než jindy.“

„A zajisté že nám přinese štěstí, Johne! Dosavad vždy se tak stalo. Míti u krbu cvrčka jest největš štěstí na světě!“

John podíval se na ni, jakoby chtěl říci, že ona jest jeho arcicvrčkem, a úplně s ní souhlasil. Ale sead to byl zase jen vtip, jenž se mu dral na jazyk, neboť neřekl ničeho.

„Prvně slyšela jsem jeho veselý hlásek onoho večera, Johne, když jsi mě přivedl do svého domova — když jsi mě přivedl sem do mého nového domova jako jeho malou velitelku. Bude tomu pomalu rok. Pamatuješ,, Johne?“

Ó, ano, John se pamatoval! Bodejt by se nepamatoval!

„Jeho crkot mě tak mile uvítal! Zdál se býti tak plný zaslíbení a povzbuzení! Zdál se mi praviti, že budeš na mne dobrý a laskavý a nebudeš chtít (toho jsem se tenkrát trochu obávala, Johne), aby na ramenou tvé pošetilé ženušky seděla stará hlava.“

John, zabrán jsa v myšlénky, poklepal jedno z těch ramenou a pak také její hlavu, jakoby chtěl říci: „Ne, ne, to jsem nikdy nechtěl; jsem se vším spokojen, tak jak jest.“ A měl věru proč. Nebo i ta ramena i ta hlavička byly roztomilý.

„A bylo pravda, Johne, co cvrček, jak se mi zdálo, povídal: neboť byls mi vždy tím nejlepším, nejshovívavějším a nejlaskavějším manželem na světě. Náš domov byl tak šťastný, Johne, a k vůli tomu mára cvrčka tak ráda!“

„No, já ho tedy mám také rád,“ řekl forman. „Mám ho také rád, Dotko.“

„Mám ho ráda, že jsem jej tak často slyšela a že ta jeho nevinná hudba vzbudila ve mně tolik myšlének. Někdy, v přítmí, když jsem se cítila trochu opuštěnou a sklíčenou, Johne — víš, nežli přišlo na svět naše děťátko, aby mě bavilo a světničku naši veselejší učinilo — když jsem pomyslila, jak by ti bylo smutno, kdybych měla umřítí, jak mně by bylo smutno, kdybych mohla viděti, že jsi mě ztratil, můj milý: tu bylo mi, jakoby to crk, crk, crk! u krbu mi vyprávělo o jiném hlásku, tak líbezném a mně tak drahém, že úzkost má zmizela jako sen. A když jsem se obávala — já opravdu se jednou toho obávala, Johne, vždyt víš, byla jsem ještě tak mlada — že naše manželství nebude šťastné, ježto já jsem byla takové dítě a tys vypadal spíše jako můj pěstoun než muž; a že bys při nejlepší vůli přece mě nemohl tak milovati, jak jsi doufal a chtěl: jeho crk, crk, crk! mě znova rozveselilo a novou důvěrou a nadějí mě naplnilo. Myslíla jsem o těch věcech dnes večer, můj drahý, když jsem tu seděla tebe očekávajíc; a pro to vše mám cvrčka tak ráda!“

„A já neméně,“ opakoval John. „Ale Dotko! Že bych doufal a chtěl si tě teprve zamilovati? Jak to mluvíš? Já jsem té miloval už dávno, než jsem si tebe sem přivedl, abys byla cvrčka malou velitelkou, Dotko!“

Položila na chvíli svou ruku na jeho rameno a vzhlédla k němu s pohnutou tváří, jakoby mu něco říci chtěla. Ale v

nejbližším okamžiku klečela už na zemi před košem, líbezným svým hláskem vesele švitoříc a mezi balíky šukajíc.

„Dnes jich není mnoho, Johne, ale vzadu na voze viděla jsem zboží, které třeba více namáhalo, také snad něco vynesete; nemáme tudíž žádné příčiny si naříkati, není-li pravda? A na zpáteční cestě jsi, doufám, také už něco odbyl?“

„O, ano,“ odvětil John. „Obyl.“

„Aj, co pak je to za kulatou škatuli? Ach jé! Johne, toťsvatební dort!“

„Takhle hádati dovede jen žena,“ řekl John s obdivem. „Na to by jistě žádný muž nepřišel. Myslím, že kdyby někdo takový dort zabalil do bedničky na thé nebo do rozebrané postele, do krabice s naloženými lososy nebo do jakékoli jiné pravdě nepodobné věci, žena by ho ihned vynašla. Ano; přináším jej od cukráře.“

„A váží; co pak váží? —plných sto liber!“ zvolala Dotka tváříc se, jakoby jej pozdvihnouti nemohla. „Čí je, Johne? Kam se má odeslat?“

„Čti, co napsáno na druhé straně,“ podotkl John.

„Jakže, Johne! I ty svátá dobroto!“

„Ba, kdo by si to byl pomyslí!“ prohodil John.

„Ty přece nechceš říci,“ pokračovala Dotka usednouc na podlahu a vrtíc hlavou, „že jest pro Gruffa a Tackletona, hračkáře.“

John kývl hlavou.

Paní Peerybinglová kývla také, aspoň padesátkrát. Ne na znamení souhlasu, leč v němém soucitném podivění. Při tom stočila své rty (k čemuž ostatně nebyly stvořeny, tím jsem jist) a v myšlénkách zadívala se na dobrého formana, s něhož dlouho dlouho oči nespustila. Zatím slečna Slawonová, kteráž měla řemeslnou moc opakovati droby běžné zábavy na obveselení děťátka, zbavujíc je všeho smyslu a užívajíc výhradně zmenšovacích forem podstatných jmen, ptala, se hlasitě mladého stvořeníčka: „Tedy opravdu pro Gruffíčka a Tackletoníčka? ... a

je ten dortíček od cukrářička? ... a poznala maminka hned škatuličku, když tatíček ji přinesl domů?“ . . . a tak dále.

„Tak oni se tedy přece vezmou!“ řekla Dotka. „Považ, Johne, my spolu chodily do školy!“

John bezpochyby si pomyslí, nebo snad byl blíže k pomyslení, jak asi vypadala, když chodila do školy. Pohlížel na ni s patrnou zálibou, ale neřekl ani slova.

„A on je tak stár! Jí tak neroven! O kolik let je Gruff a Tackleton starší než ty, Johne?“

„O kolik šálečků thé dnes vypiju více na jedno posezení než Gruff a Tackleton, kdy vypil na čtyřikrát,“ pravil John v dobrém rozmaru, přišoupnuv židli ke kulatému stolu a pustiv se do studené uzeniny. „Co se týká jídla, jím jen málo; ale to málo mi chutná, Dotko.“

Ani tento pocit, jež obyčejně míval při jídle a který byl jedním z jeho nevinných klamů (neboť chuť jeho bývala vždy zatvrzelá a vinila ho ze lži), nevykouzlil žádného úsměvu na tváři jeho ženušky, kteráž stála mezi balíky, odstrkávajíc svou nožkou škatuli s dortem, an ž by byla pohledla, ač oči měla sklopěny, na hezounký střevíček, jemuž jindy tolik pozornosti věnovala.

Pohřížena v myšlénky stála tu nevšímajíc si ani té ani Johna (ačkoli tento ji volal a nožem bubnoval stůl, aby ji probudil), až konečně vstal a ramena se jejího dotekl; tu za okamžik dívala se naň a odkvapila na své místo zatác na thé smějíc se své nepozornosti. Ale nesmála se jako dříve. Způsob i hudba jejího smíchu byly zcela jiné.

I cvrček přestal. V pokoji nebylo již tak veselo. Daleko ne tak veselo.

„Tak, to jsou tedy všechny balíčky, Johne?“ pravila rušíc dlouhou pomlčku, již poctivý forman byl věnoval praktickému znázornění jedné části svého oblíbeného pocitu — i bylo vidět, že mu opravdu chutná, třeba se nedalo připustit, že jedl málo. „To jsou tedy všechny balíčky, Johne?“

„Všechny,“ odvětil John. „Ale počkej — nejsou — já —“ dodal, odloživ nůž a vidličku a z hluboka si oddechl. „Opravdu — já docela zapomněl na starého pána!“

„Na starého pána?“

„Ve voze,“ řekl John. „Spal na slámě, když jsem ho viděl naposled. Co jsem doma, dvakrát jsem si nan vzpomněl; ale vyšel mi zase z hlavy. Hoj! Jářku, vy tam vzadu! Vstávejte, příteli!“

John pronesl poslední slova za dveřmi, kamž se svíčkou v ruce byl popítil.

Slečna Slowonová jsouc přesvědčena, že za jménem „Starý pán“ skrývá se cosi tajuplného, kterýžto výraz v pobloudilé obraznosti své spojovala s jistými náboženskými představami, tou měrou se polekala, že kvapně vstala se stoličky u krbu, aby za zástěrou své velitelky se ukryla. Než v okamžiku, kdy spěchala okolo dveří, setkala se s cizincem, na nějž přirozeně ihned učinila útok s jedinou zbraní, kterou měla po ruce. Jelikož touto zbraní bylo náhodou dětátko v peřinkách, nastalo velké hnutí a poprask nemalý, jež bystrozraký Black spíše ještě zvýšiti hleděl; neboť dobré to zvíře jsouc starostlivější než jeho pán, střežil, jak se zdálo, starého pána v jeho spánku, aby ne- upláchl s několika mladými topoly, které vzadu na voze upevněny byly; a i nyní ještě byl mu těsně v patách, očenichávaje jeho kamaše a podnikaje zoufalé útoky na jeho knoflíky.

„No, pane, vy máte tak znamenité spaní,“ řekl John, když byl zjednán klid; mezi tím starý pán stál uprostřed pokoje s nepokrytou hlavou a bez pohnutí; „že mám sto chutí se vás optat, kde jste nechal ostat- nich šest — než to by byl vtip, a já vím, že bych jej zkazil. Ostatně jsem mu byl už dosti blízko,“ zamumlal forman a srdečně se zasmál, „dosti blízko!“

Cizinec, který měl dlouhý bílý vlas, dobrácký obličej s tahy na starce neobyčejně mužnými a výraznými, a tmavé, lesklé, pronikavé oči, rozhlížel se úsměšně kolem a pozdravil formanovu ženu pokynuv vážně hlavou.

Oblek jeho byl prostý a podivínský — dávno, už dávno z mody vyšlý, barvy snědé. V ruce držel velkou hnědou hůl, která, když jí uhodil o podlahu, se rozpadla a byla židlí. Posadil se klidně na ni.

„Hle!“ pravil forman, obrátiv se k ženě. „Takhle jsem ho spatřil sedět u silnice. Vztyčeného jako milník. A snad zrovna tak hluchého!“

„Sedět pod širým nebem, Johne!“

„Ano pod širým nebem,“ odvětil! John; „právě když se šelo. Tu máte pocestné,“ pravil a dal mi osmnáct pennáků. Po té vylezl na vůz. A tu je.“

„Zdá se mi, Johne, že chce odejít.“

Chyba lávky. Chtěl toliko promluvit.

„Nechte mé, prosím, zde, až si pro mne přijdou,“ pravil cizinec něžně. „Počínejte si, jakoby mě tu nebylo.“

Po těchto slovech vyňal z jedné ze svých velikých kapes brejle a z jiné knihu a jal se volně čísti. Při tom nestaral se o Blacka více, než jakoby byl domácí beruškou.

Forman a jeho žena vyměnili si udivený pohled. Cizinec vyzdvihl hlavu a podívav se s jednoho na druhého pravil:

„Vaše dcera, dobrý příteli?“

„Paní,“ odvětil John.

„Net?“ tázal se cizinec.

„Paní,“ zařval John.

„Opravdu?“ poznamenal cizinec. „Skutečně, velmi mlada!“

Obrátil tiše list a pokračoval v četbě. Ale než přečetl dvě tři řádky, vyrušil se znova a tázal se:

„A dítko je Vaše?“

John obrovský kývl hlavou — pomocí hlásné trouby nebyl by mu mohl dáti srozumitelnější odpovědi.

„Děvče?“

„Ho—o—ch!“ zařval John.

„Také velmi mlád, že?“

Paní Peerybinglová okamžitě vmísila se do řeči.

„Dva měsíce a tři dny—y! Právě tomu šest neděl, co bylo očkováno—o! Lékař praví, že to dítě zvláště krásné—é! Je silné jak bývají děti v stáří pěti měsíců—ú! Moudré skoro až k neuvěření i A už se drží na nohou—u!“

Tu sotva dechu popadající malá maminka, kteráž byla krátké tyto věty do starcova ucha vrískala, až její hezký obličej karmínem se zbarvil, držela své dítě před ním jako nezbytnou vítěznou událost, zatím co Tilly Slawonová melodicky pokřikujíc „Heč—heč“ — kterážto tajuplná slova zněla jako kýčání silného muže — metala okolo bezvědomého neviňátka kozelce jako nějaká jalovička.

„Slyš! To jistě někdo přichází pro něho,“ pravil John. „Někdo je u dveří. Otevři, Tilly.“

Ale než jich došla, někdo už zvenčí je otevřel; bytí tak jednoduchého složení, že, kdo chtěl, mohl jen nadzdvihnout petlici a vstoupit — a přemnoží tak

i činili, neboť kde jaký soused byl, přicházel rád, aby si s formanem vesele pohovořil, ačkoliv tento nebyl sám příliš hovorným. Když se dveře otevřely, vešel do sednice malý hubený zamyšlený mužík se špinavým obličejem, jehož mohli jste míti v podezření, že z nějaké pokrývky pytlové látky, do jaké se obyčejně balí bedny, udělal si svrchník; neboť když se obrátil, aby zavřel dveře a nepohodu za sebou nepustil, bylo na zádech jeho kabátu viděti veliké G. & T. v černých písmenech jakož i slovo SKLO !

„Dobrý večer, Johne!“ pravil mužík. „Dobrý večer, mladá“ paní. Dobrý večer, Tilly. Dobrý večer, neznámý pane! Jak je maličkému, mladá paní? A Black, doufám, také zdrav?“

„Všechno zdravo, Kalebe,“ odvětila Dotka. „Jen se podívejte na náš drahý klenot a uvidíte.“

„A na vás, a uvidím to znova,“ doložil Kaleb.

Než on se na ni nepodíval; měl těkavé a zamyšlené oko, které

ustavičně zdálo se putovati v jiném čase a na jiném místě; popis to, kterýž se hodil i na jeho hlas.

„Anebo na Johna, abych to viděl po třetí,“ řekl Kaleb. „Nebo na Tilly, pokud možno. Nebo také na Blacka“

„Máte teď mnoho práce, Kalebe?“ ptal se forman.

„O ano, dosti, Johne,“ odpověděl tázaný s roztržitou myslí člověka, který hledá aspoň kámen mudrců. „Dosti práce. Je teď silná poptávka po Noemových . korábech. Byl bych rád tu rodinu dokonaleji provedl, ale nevím, jak by se za tu cenu dalo dělat. Také bych si přál, aby lépe bylo vidět, kdo jsou Semové, kdo Chámové a kdo ženy. Ani mouchy nejsou dle pravého měřítka pracovány, víte, Johne, u přirovnání ke slonům! Ale co pak jsem vlastně chtěl? Aha! Nenesete mi nic, Johne?“

Forman strčil ruku do kapsy kabátu, jež byl svlékl, a vyndal mechem a papírem pečlivě obalený malý květináč.

„Tu je!“ řekl sproštuje ho opatrně obalu. „Ani lístečku není poškozeno. Samá poupata!“

Kalebovo kalné oko se vyjasnilo, když jej vzal a jemu děkoval.

„Drahý, Kalebe,“ řekl forman. „Velmi drahý v tomo čase.“

„Nic nevadí. Nebyl by mi drahým, kdyby stál sebe více,“ odvětil mužík. „Nic jiného, Johne?“

„Malou skříňku,“ odpověděl forman. „Tu jímáte!“

„Kalebu Plummerovi,“ pravil mužík slabikuje adresu. „Peníze. Peníze, Johne? To mně asi nepatří.“

„Pečlivě,“ opravil ho forman, dívaje se mu přes rameno. „Jak pak z toho vyčítáte peníze?“

„O, zajisté,“ řekl Kaleb. „Ovšem že. Pečlivě! Ano, ano, toť moje. Ostatně tu také mohlo státi „peníze“, Johne, kdyby můj dobrý hoch v zlaté jižní Americe byl ještě na živu. Vy jste ho miloval jako syna, není-li pravda? Není třeba, abyste přísvedčoval. Vím to dobře. Kalebu Plummerovi. Pečlivě. Ovšem že, zcela v pořádku. Je to skříňka s očima pro loutky a náleží mé dceři. O Johne, kéž by to raději byl zrak pro ni, v té skřínce!“

„Kéž by byl anebo mohl býti!“ zvolal forman. „Děkuju vám,“ pravil mužík, „že mluvíte tak srdečně. Pomyslíme-li, že těch loutek nikdy neuvidí. . . a že ony celičký boží den tak upřeně se na ni dívají! To pomýšlení je bolestné. Co pak vám vyplatím, Johne?“

„Já vyplatím vám,“ řekl John, „budete-li se ptát. Dotko, nepodařilo se mi?“

„To je už tak váš způsob,“ poznamenal mužík, „jednati laskavě. Počkejme. To je tuším všechno.“ „Chyba lávky!“ odvětil forman. „Hádejte!“

„Něco pro našeho pána, ne?“ řekl Kaleb po krátkém rozmýšlení. „Zajisté. Proto jsem také přišel; ale má hlava je tak plna Noemových korábů a podobných věcí! Než on tu přece ještě nebyl, není-li pravda?“ „Ovšem že nebyl,“ odpověděl forman. „Nemá k tomu kdy pro samé námluvy.“

„Ale on sem zajde,“ podotkl Kaleb; „neboť mi řekl, abych na zpáteční cestě bral se po levé straně, a já bych byl-vsadil deset proti jedné, že mě dohání. Ostatně bude nejlépe, když půjdu. . . Dovolíte mi laskavě, mladá paní, na chvílinku štípnouti Blacka do ocasu?“

„Ale Kalebel Jaký nápad!“

„O, nemějte mi za zlé, mladá paní,“ řekl mužík. „Snad by se mu to ani nelíbilo. Došelt mé právě jinak nepatrný rozkaz týkající se štěkajících psů, a já bych rád přilnul k přírodě potud, pokud se to za šest pennáků vůbec dá dělat. To je vše. Nemějte mi za zlé, mladá paní.“

I stalo se náhodou, že Black, aniž by byl navrženou pobídku obdržel, jal se vším úsilím štěkati. Ale jelikož tento nepokoj znamenal příchod nového návštěvníka, Kaleb odloživ svou přírodní studii na dobu příhodnější, naložil si kulatou skříň na rameno a spěšně se rozloučil. Než mohl si tuto práci ušetřiti, neboť na prahu potkal návštěvovatele.

„Aj, vy ještě tu? Počkejte chvíli. Půjdem spolu. Má úcta,

Johne Peerybingle. Nejponíženější služebník vaší krásné zínce. Každým dnem hezčí! A snad i lepší! A mladší,“ dodal tichým hlasem; „v tom to právě Vězí.“

„Divila bych se, pane Tackletone, že jste samá poklona a zdvořilost,“ pravila Dotka ne zrovna milostivě, „kdyby nynější váš stav nás o tom nepoučil.“

„Vy již víte?“

„Uvěřila jsem konečně té pověsti,“ řekla Dotka.

„Snad ne po těžkém boji?“

„Po velmi těžkém.“

Tackleton. obchodník s hračkami, skoro obecně známý pod jménem Gruff a Tackleton — neboť tak nazývala se firma, ačkoli Gruff neměl s ní už dávno co dělat, leda že jí ponechal své jméno a, jak mnozí tvrdili, obchodu vlastnost, kterou lexikon tímto slůvkem označuje — Tackleton, obchodník s hračkami, byl Člověk, jehož povolání vlastní jeho rodiče a pěstouni nerozuměli. Kdyby z něho byli udělali půjčovatele peněz, nebo právního zástupce nebo kuplíře, byl by mohl záhy zasít semeno své nespokojenosti, a když by se byl později vybouřil z rozmarných choutek zlomyslného jednání, byl by se snad z něho vyloupil láskyplný Človíček, třeba jen k vůli novotě a rozmanitosti. Jsa však odsouzen k tomn, aby se zlobil v tichém zaměstnáním hračkáře, stal se pravým domácím ďáblem, který celý život od dětí se živil a přece jim byl nesmířitelným nepřitelem. Hračky vesměs nenáviděl; nebyl by si žádné koupil za nic na světě; zvláště rád dával ve své zlomyslnosti divoký výraz do tváří sedláků z hnědého papíru, kteří hnali prasata na trh; veřejných vyvolavačů, již slibovali odměnu těm, kdož by ztracené advokátů svědomí opět našli; pohyblivých starých žen, které punčochy spravovaly nebo paštiky krájely, a jiných podobných vzorů svého bohatého skladu. Rozkoší jeho bylo, vynalézati děsivé larvy, ošklivé, štetinaté, červenooké čertíky ve škatulkách, papírové draky v podobě upírů, rarachy, kteří nikdy nezůstávali ležet, nýbrž vždy zase

vyletěli vzhůru, aby děti na smrt polekali. Co upomínalo na bubáka nebo noční můru, naplňovalo jej nevýslovným blahem. Byl vůbec veliký v takových vynálezech. Nelitoval peněz — a ty byly jedinou hračkou, kterou vřele miloval — na vyhotovení skelných obrázků pro kouzelné svítilny, na nichž temné mocnosti byly vylíčeny jako druh nadpřirozených korejšů s lidskými hlavami. Ba on založil malou jistinu jen za tím účelem, aby sesiloval hrůzyplný vzhled obrů, a ačkoli sám nebyl malířem, dovedl na poučenou svých umělců kouskem křídly naznačiti jisté tajné tahy pro tváře netvorů, kteří by každého mladého pána v stáří od šesti do jedenácti let dovedli na dobu vánočních nebo letních prázdnin připravití o duševní klid.

Jakým byl v hračkách, takovým byl — jako skoro všichni lidé — i v jiných věcech. Pročež můžete si snadno představití, že v tom velkém zeleném kabátě, který mu sahal až k lýtkám a byl zapjat až po bradu, vězel druh neobyčejně nepřívětivý a že byl právě tak hledaným duchem a příjemným společníkem, jaký kdy se pohyboval v páru humpoláckých bot se špičkami mahagonové barvy.

A tento Tackleton, hračkař, se mínil oženit. Přese všechno to se mínil oženit. A to ještě s mladou dívkou, s krásnou mladou dívkou.

Nevyhlížel zrovna jako ženich, když stál ve formanově kuchyni, s tím stočeným, suchým obličejem a šroubovitým tělem, s kloboukem k nosnímu můstku stlačeným, s rukama až ke dnu kapes zahrabanýma a s tím sarkasticky zlomyslným úšklebkem, který vyzíral z koutku malého oka jako soustředěná trest tolika a tolika krkavců. A přece vydával se za ženicha.

„Už za tři dny. Příští čtvrtek. Poslední den prvního měsíce v roce. Toť den mé veselky,“ pravil Tackleton.

Zmínil jsem se už, že měl vždy jedno oko cele otevřené, a to druhé skoro úplně zavřené, a že to skoro úplně zavřené oko bylo vždy výrazným ? Pochybuji, že bych tak byl učinil.

„Toť den mé veselky,“ pravil Tackleton cinkaje penězi.

„Aj, toť den i naši veselky,“ zvolal forman.

„Hahaha! smál se Tackleton. „Zvláštní věc! Vy jste zrovna takový párek! Zrovna takový!“

Dotčina nevole nad tímto samolibým tvrzením nedá se popsati. Ještě aby tak ta jeho obraznost připustila i možnost zrovna takového děťátka! Ten člověk nebyl při smyslech!

„Járku! Na slovíčko!“ zamručel Tackleton a štouchnuv Johna do lokte, táhl jej dva tři kroky stranou. „Vy přece přijdete na veselku? Víte, vždyť máme stejný osud.“

„Jak to, stejný osud?“ tázal se forman.

„Malá nerovnost, víte,“ pravil Tackleton a znova jej štouchl do lokte. „Nu, jen přijďte a prozatím stravte u nás jeden večer.“

„Pročpak?“ tázal se John, divé se tomuto naléhavému pohostinství.

„Proč? odpověděl tázaný. „Toť nový způsob přijímat pozvání. Proč? K vůli zábavě — z příčin společenských, víte, a ještě jiných.“

„Myslil jsem, že nejste ani společenským,“ řekl John prostomyslně.

„Hahaha! Vidím, že s vámi nepořídí, kdo nemluví otevřeně,“ prohodil Tackleton. „Nuže tedy, abych vám řekl pravdu: vy máte, vy a vaše žena, do sebe tak něco, co lidé, již jsou milovníky thé, nazývají příjemným zevnějškem. My, rozumíte, víme to lépe, ale —“

„Nikoli, my to nevíme lépe,“ prohodil John. „O čem mluvíte?“

„Dobrá! Tedy to nevíme lépe,“ pravil Tackleton. „Dejme tomu, že ne. Jak chcete; co na tom záleží?“

Chtěl jsem jenom říci, že, ježto vaše vzezření je už takové, vaše společnost bude mítí příznivý účinek na nastávající paní Tackletonovou. A ač nemyslím, že by vaše dobrá paní mně v tom ohledu příliš přála, bude přece, třeba bezděčně, mé záměry

podporovat, neboť její jednoduita, příjemná povaha působí vždy dobře i u věcech lhospetných. Vy přijdete, není-li pravda ?“

„Ustanovili jsme se, že výroční den své svatby oslavíme doma, pokud o nějakém slavení můžeme vůbec mluvit,“ řekl John. „Slíbili jsme si to už před šesti měsíci. Myslíme, víte, že domov —“

„Eh! co je domov ?“ volal Tackleton. „Čtyři stěny a jeden strop! ... (Proč nezabijete toho cvrčka? Já bych tak učinil! Já vždy tak činím. Ten pronikavý cvrkot není věru k snesení. I v mém domově jsou čtyři stěny a jeden strop. Tedy přijďte!“

„Jak, vy své cvrčky zabíjíte?“ řekl John.

„Ihned každého rozšlápnu,“ odvětil Tackleton naznačiv způsob jejich smrti příslušným pohybem nohy. „Vy tedy přijdete ? Leží to právě tak v zájmu vašem jako mém, víte, aby naše ženy si namluvily, že jsou šťastny a spokojeny, a že jim ničeho neschází. Znáám ženské způsoby. Když se chválí jedna, předčí ji v samochvále druhá. Panujet mezi nimi, ctěný pane, taková řevnivost, že řekne-li na příklad vaše paní k mé paní: „Jsem nejšťastnější ženou na světě a můj manžel je nejlepším mužem na světě, a já ho zrovna zbožňuju,“ řekne má paní totéž vaší paní nebo snad ještě více, a s polovice tomu i věří.“

„Vy tedy myslíte, že toho nečiní ?“ ptal se forman.

„Nečiní!“ zvolal Tackleton s krátkým, pronikavým úsměškem. „Čebo?“

Forman chtěl dodat: „Že vás nezbožňuje.“ Ale setkav se náhodou s polootevřeným okem, zrovna když mrkavé na něho se upíralo přes vzchlípený límeček kukle, jenž málem by je byl vypíchl, John vycítil z něho tak málo zbožňování hodného, že na místě toho řekl:

„Že tomu sama nevěří.“

„Ah, čtveráku! Vy žertujete,“ pravil Tackleton.

Avšak forman, ačkoli jen zvolna chápal dosah svých slov,

pohlížel naň s tváří tak vážnou, že hračkář byl nucen vyjádřit se trochu srozumitelněji.

„Napadlo mě,“ řekl Tackleton a pozdvihnuv prsty levé ruky dotkl se ukazováčku, jakoby chtěl říci: „To jsem já, Tackleton totiž.“ „Napadlo mě, ctěný pane, vzít si mladoň žínku a hezkou žínku . . .“ tu si klepl na malíček, aby znázornil nevěstu, ne slabě, nýbrž hezky citelné, s vědomím síly a převahy. „Já ten nápad mohu učinit skutkem, a já jej také učiním skutkem. Je to můj vrtoch. Ale — pohleďte tamo!“

Ukázal k ohni, při němž Dotka zamyšleně seděla, důlkovitou bradu majíc podeprěnu o ruku a oči upřeny na jasné plameny.

Forman podíval se na ni a pak na něho, a pak zase na ni a pak zase na něho.

„Zajisté že vás ctí a poslouchá,“ prohodil Tackleton; „a to, ježto nejsem žádný citlivůstkář, zouplna stačí i mně. Než nemyslíte, že v tom vězí ještě něco jiného?“

„Já myslím,“ poznamenal forman, „že bych každého oknem vyhodil, kdo by se opovážil, tvrdit opak toho.“

„Tak, tak,“ dal hračkář v odvedu, projevuje svůj souhlas s neobyčejnou živostí. „Jak pak ne! To byste také učinil. Ovšem že. Jsem o tom přesvědčen. Dobrou noc! Nechte si něco pěkného zdát!“

Forman byl na rozpacích a bezděčně pocítil jakousi nepříjemnost a nejistotu, přes to, že usiloval zbyti se nemilého toho pocitu. Aníž dovedl zabrániti, aby jej po svém způsobě na sobě znáti nedal.

„Dobrou noc, můj draný příteli!“ řekl Tackleton hlasem soucitným. „Musím jít. Těší mě, že jsme téhož mínění, jak vidím. Zítřka večer tedy nepřijedete? Dobrá! V pozejtří vykonáte svou obvyklou návštěvu, jak mi známo. Tam se s vámi shledám a svou nastávající přivedu s sebou. To jí nebude na škodu. Souhlasíte? Děkuju! ... Co to?“

Byl to hlasitý výkřik, jenž se vydral z prsou ženy formanovy:

výkřik tak hlasitý, pronikavý a nenadálý, že to v jizbě zazvonilo jak od skleněné nádoby. Povstala se židle a stála jako přimražená hrůzou a překvapením. Cizinec byl se přiblížil k ohni, aby se ohřál a stál na krok od její židle. Ale zcela tiše.

„Dotko!“ zvolal forman. „Márinko! Drahoušku! Co se ti stalo?“

V okamžiku byli všichni u ní. Kaleb, který podřimoval na škatuli s dortem, popadl v prv í chvíli opětného nabývání své ztracené duchapřítomnosti slečnu Slowonovou za plný vlas, ale ihned se omluvil.

„Márinko!“ volal forman, pojav ji v náručí. „Je ti na nic? Co ti schází? Ó mluv, drahoušku!“

Odpověděla jen tím, že spráskla ruce a strhla divoký smích. Pak vyvinuvši se zjeho objetí, zakryla si zástěrou obličej a usedavě plakala. A pak opět se smála a pak opět plakala a pak pravila, jaká je zima, a dala se dovésti k ohni, kde jako dříve si usedla.

Stařec stál dosud tiše jako dřív.

„Už mi je lépe, Johne,“ řekla. „Už mi je docela dobře – já Johne! Než John byl na druhé straně. Proč obracela svou tvář k neznámému starci, jakoby s ním mluvila! Pozbyla smyslů?“

„Pouhý přelud, milý Johne — jakési leknutí — něco mi náhle přišlo před oči — nevím sama, co to bylo — už je to pryč, nadobro pryč.“

„Těší mě, že to přešlo,“ zabručel Tackleton vysýlaje výrazné oko na výzvědy po světničce. „Jen bych rád věděl, kam se to podělo a co to bylo. Hra! Kalebe, pojďte sem! Kdo pak je ten šedivec?“

„Nevím, pane,“ odpověděl Kaleb šeptem. „Jaktěživ jsem ho neviděl. Pěkná to podoba louskáčku na ořechy; vzor z brusu nový. Kdyby měl stiskací tlamu, která by se otvírala až dolů k břichu, byl by roztomilý.“

„Nebyl by dosti ohyzdný,“ řekl Tackleton.

„Nebo také sirníku jaký vzor!“ poznamenal Kaleb, pohřížen

v hluboké pozorování. „Jen mu třeba odšroubovat hlavu, aby se tam daly sirky; obrátit ho a sirky rozškrtnout o podpatky ; jaký to sirník pro salonní římsu nad krbem, tak jak tu stojí!“

„Ani s polovice dosti ohydný,“ řekl Tackleton. „Není s ním nic. Pojdte! Škatuli vezměte s sebou! Všechno už v pořádku, doufám?“

„Ó, už to přešlo! na dobro přešlo!“ pravila malá ženuška, kynouc mu kvapně, aby šel. „Dobrou noc!“

„Dobrou noc!“ řekl Tackleton. „Dobrou noc, Johne Peerybingle! Pozor na škatuli, Kalebe! Upustte ji a já vás zabiju! Tma jako v pytli, a povětrí horší než kdy jindy, není-li pravda? Dobrou noc!“

Po těch slovech vrhl poslední zkoumavý pohled po světlici a vyšel ze dveří, následován jsa Kalebem, kterýž nesl svatební dort na hlavě.

Forman byl se tak příliš poděsil výkřikem své ženušky a tak opravdově ji konejšil a ošetřoval, že na cizince skoro ani nevzpomněl, až teprve nyní padl mu zase do oka, jak tam tiše stál jich jediný host.

„Vidíš, on k nim nenáleží,“ řekl John. „Musím mu dáti pokyn, aby šel.“

„Prosím za odpuštění, příteli,“ pravil starý pán postupuje k němu, „a to tím více, ježto se obávám, že vaší paní nebylo dobře; anať však osoba, již pro svou chorobu“ — tu dotkl se svých uší a zavrtěl hlavou — „mohu jen stěží postrádati, se nedostavila, obávám se, že tu zavládlo nějaké nedorozumění. Nepohoda dnešního večera, která mi útulek vašeho pohodlného vozu (kéž bych nikdy neměl horšího!) tak příjemným učinila, trvá dosud v síle nezmenšené. Chtěl byste býti tak laskav a přenechati mi nějakou postel?“

„Ó ano, ano!“ volala Dotka. „Ano! Zajisté!“

„Ó!“ řekl forman, nemálo jsa překvapen rychlostí tohoto

souhlasu. „Nu, nemám ničeho proti tomu; než nevím určitě, zdali —“

„Pst!“ přerušila mu řeč. „Drahý Johne!“

„I vždyť je hluchý jako poleno,“ namítal John. „Vím, že je hluchý, ale — ó, ano, pane, zcela jistě! Zcela jistě! Ihned mu odestelu, Johne!“

Když odběhla, aby slova ta učinila skutkem, byl nepokoj její mysli a pobouřenost její pohybů tak zvláštní, že forman všecek ustrnulý pohlížel za ní.

„Mamička tedy ustele postýlku!“ hovořila slečna Slowonová k malému Peerybinglovi v peřínkách; „a jeho vlásky zhnědly a zkudrnatěly, když si dal čepičku trochu stranou, a polekal milovanou dušinku, když tam tak tichounce seděla u ohníčku!“

Forman přecházejí zvolna po sednici, shledal pomocí onoho nevysvětlitelného půvabu, kterým i nejnepatrnější maličkosti působivají na mysl otřesenou zmatkem a pochybností, že si v duchu tak často opakoval nesmyslná ona slova, až se jim naučil z paměti, a dosud si je přeríkával jako nějakou lekci, zatím co Tilly, která dlaní byla tak dlouho třela malou holou hlavičku, jak zdraví dětátka za prospěšné uznala (dle zkušenosti ošetřovatelek), znova mu čepičku uvázala.

„A polekal milovanou dušinku, když tam tak tichounce seděla u ohníčku. To bych rád věděl, co Dotku polekalo!“ divil se forman, sem tam přecházejí.

Zapudil ze svého srdce narážky hračkářovy, a přece naplňovaly ho neurčitým nepokojem. On zajisté neměl v úmyslu, aby neobyčejné chování své ženy uváděl ve spojení s tím, co řekl Tackleton; avšak oba ty předměty přemítání přicházely mu zároveň na mysl, a on nebyl s to vyhnouti se jim.

Postel byla brzo ustlána; a host, odepřev všecko občerstvení kromě šálečku thé, odstranil se. Pak Dotka, již bylo zase docela dobře, jak pravila, docela dobře, přitáhla pro svého muže velkou

židli do rohu ku komínu, nacpala a podala mu dýmku a usedla jak obyčejně vedle něho na malou stoličku blíže krbu.

Sedávala ráda na té malé stoličce. Soudil bych skorém, že si byla vědoma toho, jak hezounky se na té lichotivé malé stoličce vyjíkala.

Také nesmím opomenouti mlčením, že tak jako Dotka nebyl by formanovi nikdo na světě dýmku nacpal. Bylo pěkné na pohled, když ten buclatý prstíček strčila do hlavičky a pak foukala do troubele, aby jej vyčistila, načez, když byla s tím hotova, se tvářila, jako by v troubeli opravdu ještě něco bylo a znova jej vyfukovala a stavěla před oči jako dalekohled a dívala se jím dolů a při tom tak půvabně stahovala svůj roztomilý obličej. Co se týče tabáku, znala jej jako pravá mistryně; a jak zapalovala útržkem papíru, když forman měl dýmku v ústech — přicházejíc jeho nosu tak blízko a přece ho nepopálíc — bylo uměním, skutečným uměním.

A cvrček a konévka ladivše znova své hlásky, to uznávali! Jasný ohníček, vyšlehnuv opět v plameny, též to uznával! Malý sekáček na hodinách, kterýž nepozorován v práci své pokračoval, uznával to také!

A forman s vyjasněným čelem a šířící se tváří uznával to ze všech nejvíce!

A co tak vážně a zamyšleně dýmál a holandské hodiny tikaly a červený oheň plápolal a cvrček cvrčel: přicházel Génus krbu a domova (neboť cvrček nebyl ničím jiným) v čarovné postavě do světnice a kouzlil mu množství obrázků z domácího života. Dotky všech věků a velikostí naplňovaly jizbu. Dotky, které byly veselými dítkami a předbíhající ho v polích, trhaly květiny, — upejpvavé Dotky, které se jeho drsného obrazu na polo bály a na polo se mu oddávaly, — zasnoubené Dotky, které u dveří s podivním přijaly klíče od hospodářství, — malé Dotky-maminky, provázené snivými slečnami Slowonovými, jež nesly dětátka ke křtu, — usedlé Dotky, dosud mladé a kvetoucí, které

jiné Dotky, své dcerušky, při tanci na venkovských věnečkách hlídaly, — zavalité Dotky, které byly obklopeny a obleženy tlupou růžových vnučat, — a svadlé Dotky, které o hole se opírajíce, nejistým krokem vpřed se belhaly. Zjevovali se i staří formani se starými slepými Blacky, již u nohou jim leželi, a na novějších povozech mladší vozkové („Bratří Peerybinglové“ stálo na plachtě); též staří nemocní formani, kteří byli ošetřováni nejněžnějšíma ručkama, — a dále hroby mrtvých, dávno odšedších starých formanů, které na hřbitově se zelenaly. A když mu cvrček všechny tyto věci ukázal, — viděl všecko jasně, ač měl oči do ohně upřeny — srdce formanovo stávalo se lehkým a šťastným, a on ze vší duše své a ze vší síly své děkoval svým domácím bůžkům a o Gruffa a Tackletona již se nestaral.

Ale jaký byl to mladý muž, jež čarovný cvrček postavil tak blízko k její židli, a jenž tam zůstal samotný a osamocen? Proč ještě u ní dlel, tak blízounko, ruku máje podepřenu o krbovou římsu a neustále si opakuje: „Provdána! a ne za mne!“

Ó Dotko! Ó slabá Dotko! V snech tvého muže není místočka pro takovou myšlenku; ale proč dopadi ten stín na jeho krb?

DRUHÉ ZACVRČENÍ.

Kaleb Plummer a jeho slepá dcera žili sami dva — jak praví knížky pohádkové, — jimž bud žehnáno, aby ještě dlouho měly co povídat na všedním světě tom! — Kaleb Plummer a jeho slepá dcera žili sami dva jako v rozlousknuté ořeši skořápce ve svém dřevěném domku, kterýž v pravdě nebyl o nic lepší než vřed na vyčnívajícím cihlovité zbarveném nose Grufta a Tackletona. Stavení Grufta a Tackletona dodávala rázu celé ulici; ale obydlí Kaleba Plummera byli byste mohli srazit kladivem a zbytky odvézti na trákaři.

Kdyby byl někdo sídlu Kaleba Plummera prokázal čest, že by je byl po takovémto násilnickém skutku postrádal, bylo by se tak stalo zajisté jen proto, aby jeho shoření vychválilo se co ohromná oprava. Lpěloť obydlí jeho na předním stavení Grufta a Tackletona jako škeble na spodku lodi, nebo jako hlemýžď na dveřích, nebo jako hromádka jedovatých hub na pni stromu. A přece bylo zárodkem, z něhož vzrostl plný silný kmen Grufta a Tackletona; a pod jeho nahnílou stříškou hotovil předposlední Gruff v míře jen nepatrné hračky pro celé pokolení zatím už sestárnuvších hochů a děvčat, kteří si s nimi hráli, je vyzkoumali rozbili a s nimi k spánku se ubírali.

Řekl jsem, že Kaleb a jeho ubohá slepá dcera zde žili. Měl jsem říci, že Kaleb zde žil a jeho ubohá slepá dcera někde jinde: totiž v čarovném zámku Kalebovy tvorby, kde nebylo chudoby a ošumělosti a starost neměla přístupu. Kaleb nebyl žádným čarodějem, avšak v jediném kouzelném umění, které nám ještě zbývá, v kouzelném umění oddané neohrožené lásky byla Příroda

učitelkou jeho studií; a čemu ho tato naučila, z toho povstaly všechny ty zázraky.

Slepá dívka nevěděla, že barvy na stropě vybledly, se zčernalých stěn že tu a tam oprýskala omýtká, že velké trhliny den co den se šířily, že hnijící trámy dolů se klonily. Slepá dívka nevěděla, že železo rezovatělo, dřevo hnilo, čalouny se odlepovaly, ba že celé obydlí na velikosti, podobě a původních rozměrech ztrácelo. Slepá dívka nevěděla, že ošklivé tvary kamenných a hliněných nádob na polici strašily, že starost a sklíčenost byly u nich domovem; nevěděla, že Kalebovy sporé vlasy stávaly se před její vyhaslým okem bělejšími, pořád bělejšími. Slepá dívka nevěděla, že měli pána chladného, přísného, necitelného, zkrátka, že Tackleton byl Tackleton, ona žila en v domnění, že to výstřední veselý Člověk, kterýž rád si s nimi zažertoval a který, jsa strážným andělem jejich životů, nechtěl od nich slyšeti ani slova vděčnosti.

A to vše bylo dílem Kaleba, dílem její prostého otce! Však i on měl cvrčka u svého krbu; a když jednou smutně naslouchal jeho hudbě (tehdy slepé dítě bylo ještě maličké a bez matky), vnuknul mu tento strážný duch myšlénku, že by i velké její neštěstí dalo se zmenšiti na požehnání, a děvče tímto skrovným prostředkem mohlo se učiniti šťastným. Neboí rod cvrčků skládá se z mocných duchů, třeba lidé, kteří se s nimi stýkají, o tem nevěděli (což se často stává); a v neviditelném světě není hlasů něžnějších a pravdivějších, na něž možno tak zouplna spoléhati a které tak jistě nejlaskavější rady udílejí, než jsou hlasy, jimiž Duchové rodinného krbu k lidskému pokolení hovoří.

Kaleb a jeho dcera byli spolu při díle ve své obvyklé pracovně, která sloužila jim i za jizbu obývací; a bylo to zvláštní místo. Stály v něm domy, hotové i nedohotovené, pro loutky všech stavů. Předměstské domy pro loutky skrovných prostředků, kuchyně a pokojíky pro loutky nižších tříd, a velkoměstské paláce pro loutky z vyšších kruhů. Některé z těchto bytů byly už opatřeny nábytkem podle ujednané ceny a přiměřeného

pohodlí loutek s obmezenými příjmy; jiné mohly v nejkratším čase co nejnádherněji býti upraveny: bylo jen třeba s přehrádek ssundati stoly a židle, pohovky, postele a jiný nábytek. Vysoká a nižší šlechta a velké obecenstvo, pro něž tyto byty určeny byly, ležely v košíkách tu a tam položených a zíraly utkvělým zrakem přímo do stropu; ježto však hotovitelé těchto loutek, aby naznačili různé jich stupně ve společnosti, každé z nich přiměřené místo vykázali (což, jak zkušenost učí, ve skutečném životě jest žalostné obtíženo), překonali samou přírodu, která často bývá rozmarnou a převrácenou; neboť oni nepřestávajíce na tak bezděčných známkách, jako jsou atlas, bavlněné látky a kousky hadrů, obmyslili je nad to nápadnými značkami osobních rozdílů, které žádného omylu nepřipouštěly. Takž měla loutková dáma vznešeného původu ruce a nohy z vosku, velice souměrné; avšak pouze ona a urození společníci její. Nižší stupeň na společenském řebříku byl z kůže a ještě nižší z hrubého plátna. Co se týče obecného lidu, tož poskytly materiál k jeho rukám a nohám škatulky na sirky, — a tak tam stál, ustanoven jednou pro vždy k svému působišti, bez možnosti, že se z něho kdy dostane ven.

Kromě loutek bylo v Kalebové pokoji viděti ještě rozmanité jiné vzory jeho dovednosti. Na příklad Noémovy koráby, v nichž ptáci a čtyřnožci nalézali se v neobyčejně těsném sousedství; vždyť se tam vecpávali jen otvorem ve střeše a mohli s sebou dát chrastit a setřásti se na nejmenší prostoru. Skoro všechny Noémovy koráby měly — ó licence poetická! — na dveřích tlukadla — zbytečné snad přívěsky, ježto upomínaly na ranní návštěvy a listonoše, ale zajisté pěkně zakončené ozdoby stavby celého zevnějšku. Dále viděli jste tu kopy spátraných vozejků, které, když se kola otáčela, dělaly žalostnou muziku. Mnoho

Housliček též, bubnů a jiných mučivých nástrojů, spousty děl, štítů, mečů, kopí a pušek. Byli tu kejklíři v červených kalhotech, kteří bez ustání po červených šňůrách lezli nahoru a na druhé straně střemhlav vrhali se opět dolů; i nescíslní starší páni

vážného, ne-li úctyplného zevnějšku, kteří jako zběsilí lítali po hrazdách, umístěných za tím účelem do průjezdů jejich vlastních domů. Byla tu i zvířata všech druhů, zvláště koně všech plemen, od skvrnitých soudků na čtyřech kolících s malou stužkou místo hřívý, až do výborně vychovaného běhouna nejčistšího rázu a nejohnivější bujnosti. Bylo by těžko vypočítati veškery ty zvláštní figurky, které vždy stály k službám při zmáčknutí jistého péra neb otočení jisté kliky páchatí ty nejmožnější nesmysly; podobně nebylo by žádnou snadnou úlohou, zmíniti se o nějaké pošetilosti, nectnosti nebo slabosti lidské, která by v pokoji Kaleba Plummera nějakým více méně podařeným typem zastoupena nebyla. A to nikoli způsobem přemrštěným; neboť často malá klika stačí, aby muže i ženy pohnula k produkcím právě tak zvláštním, jaké kdy jaká hračka byla určena vykonati.

Uprostřed všech těchto předmětů Kaleb a jeho dcera seděli při práci. Slepá dívka oblékala loutky, a Kaleb maloval a zasklival osmiokenní průčelí značného občanského domu.

Starost zanechávající stopy v Kalebově tváři a ten zahloubaný snivý výraz jeho obličeje, jenž by znamenitě byl slušel nějakému alchymistovi nebo učedníku tajemných věd, byly na první pohled podivnou protivou k jeho zaměstnání a těm nepatrným věcem okolo něho. Než nepatrné věci, jež vynalézáme a zhotovujeme za příčinou své výživy, stávají se vážnými událostmi; a já nehledě ani k tomuto uvážení, nechci tvrdit, že, kdyby Kaleb byl býval ministrem nebo poslancem nebo advokátem nebo i velkým podnikavým člověkem, byl by se zaměstnával s hračkami méně podivnými, kdežto velice pochybuju, zdali by ty hračky byly také tak neškodnými bývaly.

„Tys tedy byl včera večer venku v dešti, otče, ve svém krásném novém svrchníku,“ řekla dcera Kalebova.

„Ve svém krásném novém svrchníku,“ odpověděl Kaleb, upíraje zrak na šňůru v pokoji, kde dříve už zmíněný kabát z pytlového plátna pečlivě byl rozvěšen, aby uschl.

„Jak jsem ráda, otče, že jsi si ho koupil!“

„A k tomu od takového krejčího!“ řekl Kaleb. „Šije dle nejnovější módy. Pro mne jest příliš dobrý.“

Slepá dívka ustala od práce a srdečně se zasmála. „Příliš dobrý, otče! Co pak může býti pro tebe příliš dobré?“

„Leč já se skoro až stydím jej nosit,“ řekl Kaleb pozoruje účinek svých slov na její zjasnělé tváři. „Věru ! slyším-li, jak za mnou kluci a lidé praví: . „Podívejme se na toho šviháka !“ nevím, kam oči obrátiti. A když včera večer žebrák se nechtěl hnouti, a když jsem mu řekl, že jsem doclea obyčejný člověk, pravil: „Prosím, Vašnosti, já to, vím dobře!“ Já se opravdu zastyděl. A cítil jsem, že nemám práva jej nosit. “

Šťastná slepá dívka! Jak byla veselá ve svém jáсотu!

„Já tě vidím, otče,“ pravila rukama tleskajíc, „tak jasně, jako bych měla oči, jichž nikdy nepostrádám, jsem-li u tebe.“ Modrý kabát — u

„Jasně modrý,“ řekl Kaleb.

„Ano, ano, jasně modrý!“ zvolala dívka a pozvedla svůj blahem zářící obličej. „Téže barvy, na niž se pamatuju od milého nebe! Reklš mi dříve, že je modrý! Tedy jasně modrý kabát — “

„Jako ulitý,“ napověděl Kaleb.u

„Ano, jako ulitý!“ volala slepá dívka se srdečným smíchem; „a v něm jsi ty, milý otče, se svýma veselýma očima, se svým úsměvným obličejem, lehkým krokem a tmavým vlasem, a vypadáš tak mladě a krásné!“

„Dosti! Dosti!“ řekl Kaleb. Nebo se ještě stanu marnivým.“

„Myslím, že už jsi marnivým!“ volala slepá dívka, hrozíc mu ve své radosti prstem. „Znám té, otče! Hahaha! To jsem tě dostala, vidíš!“

Jak rozdílný byl obraz v její mysli od Kaleba, jenž tu seděl a ji pozoroval! Mluvila o jeho volném kroku. V tom měla pravdu. Od mnoha, mnoha let nepřekročil ani jedenkrátě práh těchto dveří svým přirozeným volným chodem, nýbrž vždy krokem umělým,

a to proto, aby sluch její oklamal; a nikdy, i když srdce jeho bylo těžké, nezapomněl na lehký krok, který její srdce činil tak veselým a statečným!

Bůh ví! Avšak já myslím, že nejasná tato popletenost Kalebova jednání měla částečné svůj původ v tom, že z Msky k své slepé dceři klamal sebe a celé své okolí. Jakž také neměl by ti popleten, když takovou řadu let byl usiloval o to, aby zničil stou vlastní totožnost a všech těch předmětů, které s tím souvisely!

„Tu to máme,“ pravil Kaleb, ustoupiv několik kroků na zad, aby práci svou tím lépe posouditi mohl. „Od skutečnosti tak daleko jako púlpenák od šestá celých. Jaká škoda, že celé průčelí domu najednou se otvírá! Kdyby tam byly aspoň schody a pořádné dvěře, jimiž by se do pokojů vcházelo! Však to jest při mém povolání nejhorší: pořád sebe klamu a šidím.“

„Otče, mluvíš tak slabounce. Jsi unaven?“

„Unaven,“ opakoval Kaleb živě. „Od čeho pak, Berto? Já ještě nikdy nebyl unaven. Co to znamená?“

Aby slovům těm dodal většího důrazu, přerušil se náhle, právě když bezděky jal se napodobiti dvě iigurgy na římse u krbu, které hrozně se protahovaly a zivaly, představující stav věčné umdlenosti, a zpíval si zlomek nějaké písně. Byla to píseň pijácká a jednala o čemsi jako o pěnivém poháru. Zpíval ji s tak zvláštním zanícením, že jeho tvář vypadala hubeněji a starostlivěji než obyčejně.

„Jak, vy zpíváte?“ řekl Tackleton strčiv hlavu do dveří. „Jen dále! Já nezpívám.“

Z toho by jej nikdo nebyl podezíral. Jeho obličej aspoň nevypadal podle toho.

„Já si nemohu popřát té pochoutky,“ řekl Tackleton. „Tím lépe, když zpíváte vy. Jen nevyrušaje-li vás to z práce? Dvěma pánům nelze dobře sloužit, myslím.“

„O kéž bys viděla, Berto, jak na mne mrká!“ šeptal Kaleb.

„Ten vtipkář! KdybyB ho neznala, myslila bys, že mluví vážně — není-li pravda?“

Slepá dívka se usmála a přikývla.

„Říká se, když pták umí zpívat a nechce zpívat, musí být k tomu donucen,“ mručel Tackleton. „Když ale sova, která neumí zpívat a neměla by zpívat, přece chce zpívat — k čemu ji záhodno donutit?“

„O jak zase na mě mrká!“ šeptal Kaleb do ucha své dcery. „Svatá dobroto!“

„Je u nás vždy vesel a v dobrém rozmaru!“ zvolala Berta s úsměvem.

„Tys tu také, opravdu?“ prohodil Tackleton. „Ubohý blbečku!“

Hračkář skutečně považoval ji za blbou, kteréžto mínění — nevím zda vědomky či nevědomky — vyvážil z okolnosti, že jej mohla vystát.

„Dobrá! ... a když už jsi tu, jak se vede?“ ptal se Tackleton kousavým způsobem.

„Ó, děkuju, docela dobře. A jsem tak šťastna, jak si jen můžete přát. Tak šťastna, jakým byste udělal celý svět, kdybyste mohl.“

„Ubohý blbečku!“ mručel Tackleton. „Nemáš ani jiskry rozumu!“

Slepá dívka chopila se jeho ruky a políbila ji — držela ji chvíli ve svých ručkách a něžně položila na ni svou tvář, než ji opět pustila, v kterémžto jednání

bylo tolik nevýslovné lásky a vřelé vděčnosti, že sám Tackleton cítil se pohnuta říci hlasem méně bručivým:

„Nu a co teď?“

„Postavila jsem jej k samému polštáři, když jsem včera šla spát, a v noci se mi o něm zdálo. A když se rozbřeskl a velebné červené slunce — červené slunce, otče ...

„Červené z jitra a na večer,“ odvětil ubohý Kaleb, pohlédnuv smutně na svého pána.

„Když vyšlo, a jasné světlo, o něž v chůzi skoro obávám se zavadit, vniklo do pokoje, obrátila jsem malý růžový keř k němu a děkovala Bohu, že tak pěkné věci stvořil, a žehnala vám, že jste mi jej poslal, abyste mi způsobil radost.“

„Hotový blázen!“ zamručel Tackleton pro sebe. „Dojde ještě na kazajku a rukavice. Statné pokračujeme.“

Když mluvila, Kaleb maje ruce volně skříženy hleděl neurčitě před sebe, jakoby opravdu nebyl jist, zda Tackleton si něčím její díků zasloužil čili nic. Kdyby se byl měl v tomto okamžiku pod ztrátou hrdla rozhodnouti, má-li hračkáře vyhodit z domu anebo se mu vrhnout k nohám, aby mu za jeho dobrodiní děkoval, myslím, že by byl býval stejné na rozpacích, co učinit. A přece Kaleb věděl, že vlastní jeho ruce přinesly jí ten keřík růžový a že vlastní jeho ústa ukula neráný ten klam, který z ní měl zapuditi podezření, že tak často, ach, tak častokráte zapíral sebe, aby ona byla tím šťastnější.

„Berto!“ řekl Tackleton hlasem, v němž tentokráte jevílo se trochu srdečnosti. „Pojď sem!“

„O, mohu jiti přímo k vám!“ odpověděla. „Není třeba, abyste mé vedl!“

„Mám ti vyraditi jisté tajemství, Berto?“

„Ano, chcete-li,“ odvětila hbitě.

Jak se vyjasnila ztemnělá její tvář! Jaký jas oblil naslouchající tu hlavu!

„Přiblížil se den, kdy malá — jak pak se jmenuje to rozmazlené dítě — Peerybinglova žena koná vám své pravidelné návštěvy a tu pořadá své podivínské merendy, není-li pravda?“

„Ano,“ odpověděla Berta.

„Já si to myslil,“ řekl Tackleton; „a rád bych se také zúčastnil.“

„Slyšíš, otče?“ zvolala slepá dívka plná radosti.

„Slyším, slyším,“ zamručel Kaleb s utkvělým pohledem

náměsíčníka; „ale nevěřím tomu. Jest to zajisté jeden z mých sebeklamů.“

„Vidiš, já — já bych rád, aby paní Peerybinglová se blíže seznámila s May Fieldingovou,“ řekl Tackleton. „Chci si May Fieldingovou vzít za ženu.“

„Za ženu!“ zvolala slepá dívka a náhle se od něho odvrátila.

„Je tak zpropadeně blbou,“ mumlal si Tackleton, „že jsem se obával, že mi neporozumí. Ano, Berto, chci si ji vzít za ženu ! Kostel, farář, kostelník, panský kočár, zvony, svatební dort, stuhy a mašle, hostina a tanec a jak se všechna ta ostatní bláznovství jmenují. Toť veselka, Berto, veselka. Víš, co je veselka?“

„Vím,“ odvětila slepá dívka slabým hláskem. — Rozumím. “

„Opravdu?“ zamručel Tackleton. „Tot' více, než jsem očekával. Tím lépe. Proto bych rád přišel a May a její matku vzal s sebou. Pošlu sem k polednímu nějakou maličkost. Studenou kýtu skopovou nebo tak něco. Budeš mě očekávat ?“

„Budu,“ odpověděla.

Sklonila svou hlavinku a odvrátila se; a nyní seděla s rukama skříženýma, snivě a nehybně.

„Pochybuju o tom,“ prohodil Tackleton, pohlížeje na ni; neboť zdá se mi, že všechno zase zapomněla. — Kalebe !“

„Smím se zajisté osmělit říci, že jsem tu,“ pomyslil Kaleb. „Přejete si?“

„Pamatujte na to, aby nezapomněla, co jsem jí povídal. “

„O nemějte strachu, ona nezapomene,“ podotkl Kaleb. „Zapomínati je snad to jediné, v čem se nevyzná.“

„Každý má své husy za labuti,“ poznamenal hračkář, pokrčiv ramenem. „Ubožák !“

A když byl tuto poznámku s velikým opovržením z úst vypustil, starý Gruff a Tackleton odešel.

Berta zůstala stát na témže místě, kde ji hračkář zanechal, jsouc všechna pohřížena v trapné dumání. Zatím zmizela veselost s její tváří — smutek rozkládal se po nich. Tři, čtyřikráte pytřásla

hlavou, jakoby bědovala nad nějakou vzpomínkou neb ztrátou; avšak bolestné myšlenky její nenalezaly slova úlevy.

Teprve když Kaleb, který byl nějakou chvíli upevňoval spřežení koní kvozu, jal se jim přibíjeti pochvy k tělu, přiblížila se k jeho pracovnímu stolku a usednuvši vedle něho pravila:

„Otče, mně se v té tmě stýská. Potřebuju zase své oči, své trpělivé, ochotné oči.“

„Tu jsou,“ řekl Kaieb. „Vždy hotovy, ti posloužiti. Náležíjí více tobě než mně, Berto, v kteroukoli hodinu denní. Což mají tvé oči pro tebe učiniti, má drahá?“

„Obhlédni pokoj, otče.“

„Dobrá,“ řekl Kaieb.

„Pověz mi, co vidíš.“

„Nic nového,“ odpověděl Kaieb. „Všecko jednoduché, ale vlídné. Na stěnách veselé barvy, na talířích a nádobách krásné květiny; dřevo se leskne všudy, kde jsou trámy, a útulnost a čistota vůbec činí náš pokoj velmi pěkným.“

Bylť vskutku útulný a čistý, kam ruce Bertiny zasáhnouti mohly. Ale kam nezasáhly, nebylo útulno a čisto v té staré sešlé chatrči, kterouž obraznost Kalebova dovedla tak změnit.

„Máš na sobě svůj všední kabát a nevypadáš tak pěkně, jako když si oblékneš ten nový,“ řekla Berta rukou se ho dotknouc.

„Ne zrovna tak pěkně,“ odpověděl Kaieb. „Ale přece dosti statně.“

„Otče,“ pokračovala slepá dívka a přiblíživši se iěsně k němu, ovinula svou ruku kolem jeho krku; „pověz m něco o May. Je krásná?“

„Skutečně, tuze krásná,“ řekl Kaleb.

A byla jí skutečně. Stávalo se jen zřídka, že Kalebovi nebylo třeba, utíkati se k jeho obraznosti.

„Její vlas je tmavý,“ řekla Berta záduřčivě; „tmavší než můj. Její hlas lahodný a sladký, to vím: často jsem ho ráda poslouchala. Její postava —“

„V celém našem pokoji není loutky, která by se jí postavou vyrovnala,“ řekl Kaleb. „A což její oči!“

Odmlčel se; neboť Berta přitulila se k němu ještě blíže a z ramene, které ho objímalo, vyšlo výstražné stisknutí, jemuž příliš dobře rozuměl.

Chvíli pokašlával, chvíli klepal kladívkem a pak se opět vrátil ku své písni o pěnivém poháru, neomylném to prostředku ve všech podobných nesnadnostech.

„Náš přítel, otče, náš dobrodinec. Ty víš, že vždy tak ráda o něm slyším — či o tom pochybuješ?“ dodala, spěšně.

„Ó nikdy, nikdy!“ odpověděl Kaleb. „A máš dobrou příčinu, ráda o něm slyšet.“

„O, jakou příčinu!“ zvolala slepá dívka s takovým zápalem, že Kaleb, ačkoli jeho úmysl byl čistý, neodvažil se k ní vzhlednouti, nýbrž sklopil oči, jako by z nich byla mohla vyčistiti nevinnou jeho lež.

„Pak mi znova o něm vypravuj, drahý otče,“ prosila Berta. „Ještě často, hodně často. Jeho tvář jest dobrotivá, příjemná a vlídná, upřímná a opravdová, tím jsem jista. To mužné srdce, které veškera jeho dobrodiní hledí ukryti pod drsnou, nevlídnou skořepinou, prozrazuje se každým jeho kynem a pohledem.“

„A šlechtí je,“ dodal Kaleb v tiché své zoufalosti.

„A šlechtí je!“ zvolala slepá dívka. „Je starší než May, otče.“

„A — ano,“ dosvědčil Kaleb váhavě. „Je o něco starší. Ale to nic nevadí.“

„Ba vadí, otče! Býti mu trpělivou družkou v chorobě a stáří, ošetřovatelkou v nemoci a věrnou přítelkyní v zármutku, neumdlévati v práci pro jeho dobro, bdíti nad ním, ošetřovati ho, seděti u jeho lože a mluvit na něho, když bdí, a modliti se za něho, když spí — jaká to zvláštní práva ženy! Jaké příležitosti, dokazovat mu všecku lásku a oddanost! Myslíš, drahý otče, že ona vše to činí ti bude?“

„O tom nelze pochybovat,“ řekl Kaleb.

„Pak, otče, ji miluju, z celého srdce miluju!“ zvolala slepá dívka. A řkouc tato slova, položila svůj ubohý slepý obličej na Kalebovo rameno a plakala tak usedavě, že mu skorém bylo až líto toho štěstí plného slz, do něhož ji byl uvedl.

V téže asi době jevil se nemalý ruch v domě Johna Peerybingla. Neboť malá paní Peerybinglová nemohla přece odejiti bez dětátka, a vypravení jeho na cestu vyžadovalo hezky času. Při tom ovšem jeho velikost a tíže nepadaly tak na váhu jako ta spousta různých opatření, při nichž bylo nutno počínat! si opatrně a pomalu. Když na příklad dětátko bylo tak dalece ustrojeno, že se zdálo, jakoby už za chvíli celému světu vzdorovati mohlo, zahrabalo se z nenadání do flanelové čepičky, i bylo dáno do postýlky, kde mezi dvěma pokrývkama skoro celou hodinu se zlehounka dusilo, smím-li se tak vyjádřiti. Z tohoto stavu nečinnosti bylo pak vzato — při čemž nehorázně vrískalo a jako krocan se červenalo, — aby bralo podílu na malém občerstvení. Po té šlo zase spat. Paní Peerybinglová užívši této přestávky, ustrojila se tak pěkně, jak si jen pomysliti můžete; a slečna Slowonová v témže krátkém příměří oblékala si kazajku vzoru tak překvapujícího a důmyslného, že tato ani s ní ani s kýmkoli jiným na světě v nijakém spojení nebyla.

Touže dobou bylo dětátko, které se zatím probudilo, spojeným úsilím paní Peerybinglové a slečny Slowonové oděno v pláštík smetanové barvy a bavlněnou čepičku; a tak během času přišly všechny tři dolů k vratům, kde starý kůň netrpělivě dupal kopytem, kdežto Black v dálce stál a po něm se ohlížel, jakoby ho svádel, aby bez rozkazů pána vydal se za ním.

Myslíte-li, že bylo potřebí židle nebo jiného předmětu toho druhu, aby paní Peerybinglová snadněji se dostala do vozu, znáte špatně Johna. Než jste mohli pozorovati, jak ji zdvihl se země, byla už na svém místě, svěží a růžová, řkouc: „Ale Johne! Jak jen tak můžeš! Pomysli na Tilly!“

Kdybych si směl dovoliti mluvit o nožkách nějaké mladé

dámy, poznamenal bych o těch, jež náležely slečně Slowonové, že následkem jakési zvláštní osudné okolnosti nalézaly se v ustavičném nebezpečí býti o sebe třenu; a že nebyla a to učiniti nejmenšího pohybu, at dolů at nahoru, aby tuto okolnost na nich vroubkem neoznačila, asi jako Robinson Crusoe znamenal dny ve svém dřevěném kalendáři. Ale jelikož by se mohlo zdáti nemístným, raději o tom pomlčím.

„Johne, nezapomněl jsi na košík s uzenu a skopovou paštikou a na láhve piva?“ ptala se Dotka. „Jestli ano, musíš ihned obrátit.“

„Tys mi pěkná,“ odpověděl forman, „mluvit o obrácení, když jsi mě o dobrou Čtvrthodinu zdržela.“

„Je mi líto, Johne,“ řekla Dotka roztržitě, „ale já bych opravdu nemohla jíti k Bertě — nemohla, Johne, pod žádnou podmínkou — bez těch paštik a láhví. Hy!“

Toto jednoslabičné slůvko platilo koni, který však si ho ani nevšiml.

„Ó řekni „hy!“ Johne!“ naléhala paní Peerybinglová. „Prosím.“

„Na to bude dosti času,“ odvětil John, „až něco zapomenu. Košík je tu v bezpečném úkrytu.“

„Jakýms to zatvrzelým človíčkem, Johne, žes mi to neřekl hned a mě takového strachu neušetřil! Vyznávám, že bych nebyla šla k Bertě bez uzené a skopové paštiky a bez láhví piva jakož i bez těch ostatních maličností pod žádnou podmínkou. Co jsme svoji, Johne, míváme u ní pravidelně jednou za čtrnácte dní své malé merendy. Kdyby v tom někdy něco vážlo, skoro bych myslila, že bychom už nikdy více nemohli být zcela šťastnými.“

„Byla to už v zárodku pěkná myšlénka,“ řekl forman; „za to tě ctím, ženuško.“

„Drahý Johne,“ odvětila Dotka zarděvši se v líci. „Nemluv o tom, že mne ctíš. Svatá dobroto!“

„Mimochodem řečeno,“ podotkl forman. „Ten starý pán —“

Na tváři Dotčině jevily se znova nápadné rozpaky.

„Je podivín“ řekl forman hledě zrovna před sebe podle cesty. „Já se z něho nevyznám. Než — chci doufati, že je zcela neškodný.“

„Zcela. Já — já jsem tím jista, že je zcela neškodný.“

„Ano, neškodný,“ řekl forman, upíraje své oči na její vážnou tvář. „Těší mě, žes tím tak jista, neboť tvá jistota utvrzuje mou důvěru. Ale zvláštní je, že ho napadlo, požádati nás za nocleh. Dějí se to divné věci na světě.“

„Tak tuze divné,“ potvrzovala Dotka slabým, sotva slyšitelným hláskem.

„Přes to jest dobrosrdečný,“ pokračoval John, „a platí slušně, a tak si i myslím, že na jeho slovo lze spoléhati jako na slovo poctivce. Dnes ráno měli jsme spolu dlouhý rozhovor: pravil, že prý mé už lépe slyší, ježto si zvyká na můj hlas. Povídal mi mnoho o sobě, a já mu také leccos řekl o nás. Kládl mi otázku za otázkou. Sdělil jsem mu, že za svým obchodem konám dvojí cestu: dnes od našeho domu na pravo a zpátky a zítra od našeho domu na levo a zpátky (neboť on je tu úplně cizí a jména okolních míst jsou mu naprosto neznáma), a to zdálo se ho naplňovati velikou radostí. „Aj,“ řekl, „to se dnes večer vrátím touže cestou domů; domníval jsem se, že jezdíte zrovna opačným směrem. Tot znamenité! Možná, že vás někdy ještě požádám za místečko ve vašem voze, ale pro ten případ vám slibuji, že tak tvrdé už neusnu. Vskutku, on spal velmi tvrdě! — Dotko, nač myslíš?“

„Nač myslím, Johne? Já — já jsem tě poslouchala.“

„Ah tak! Dobrá, dobrá!“ řekl poctivý forman. „Soudě dle vzezření tvého obličejce, obával jsem se, že jsem mluvil a mluvil, až tvé myšlénky přeskočily na něco jiného.“

Anať Dotka neodpovídala, jeli nějaký čas mlčky dál. Na voze Johna Peerybingla nebylo však snadno dlouho sedět a nemluvit; neboť každý, koho cestou potkali, měl pro formana nějaké slovíčko. A třeba to bylo pouhé „Jak se máte?“ — a vskutku, tuze často nebylo to nic jiného — přece srdečná odpověď

nevyžadovala pouhého kývnutí nebo usmání, nýbrž právě tak zdravého výkonu plic jako dlouhá řeč nějakého sněmovníka. Někdy lopotili se pěšci a někdy klusali jezdci kus cesty podle vozu jen za tím účelem, aby si trochu pohovořili; a pak na obou stranách bylo mnoho co povídat.

A tu zavdával Black příležitost k dobrosrdečnějším výjevům opětného shledání, než by bylo půl tuctu křesťanů dovedlo! Na celé silnici znal ho každý — zvláště drůbež a prasata, které, když ho viděly přicházet, s tělem k jedné straně nakloněným a ušima zvědavě vzchlípeným, i s tím pozůstatkem ohonu sebevědomě vzhůru vztyčeným, ihned odtáhly do nejdlejších koutů své osady, aniž by byly vyčkaly cti, s ním se blíže seznámiti. Měl všudy co dělat; sběhá všechny poboční cesty, díval se do všech studní, vymetl každou chaloupku, přepadl každou dívčí „školu“, plašil všechny holuby, působil, že všechny kočky ježily své ocasy a navštěvoval všechny hospody jako denní host. Kamkoli zašel, ozval se něčí hlas: „Hoj, tuť Black!“ A majetník hlasu toho vyšel hned ven, následován ještě aspoň dvěma nebo třemi osobami jinými, aby Johnu Peerybinglovi a hezké jeho ženušce přáli dobrý den.

Na cestě, bylo činiti časté zastávky, aby se balíky a balíčky tu přijaly a onde vydaly, což nikterak nebylo nejméně zajímavou částí celé jízdy. Někteří lidé očekávali své zásylky s takovou netrpělivostí, a jiní se tak divili, že jim vůbec nějaké došly, a ještě jiní byli tak plni nevyčerpatelných příkazů vzhledem k jejich vlastním zásylkám, a John bral tak živou účast na všech balíčkách, že se to skorém jako na divadle vyjívalo. A pak tu byly předměty, které vyžadovaly uvážení a projednání, a které John, pokud se týkalo zvláštní jejich dopravy, bez předcházejících porad od pánů zasylatelů přijati nemohl, kterýchžto porad účastnil se obyčejně i Black obskakováním shromážděných mudrců, při čemž až do ochraptění štěkal. Všecky ty malé příhody byly zdrojem zábavy paní Peerybinglové, která s vozu se zálibou je pozorovala; a jak

tam tak seděla a oči její těkaly po okolí — půvabný věru obrázek plachtou ku podivu krásně orámovaný — věřte, mladší chasa měla s dostatek příčiny, štouchat se, šeptati si i závidět. A to naplňovalo Johna formana velikou rozkoší; neboť byl pyšným na to, že se lidé jeho ženušce obdivovali, věda dobře, že si z toho sama nic nedělala — třeba jí to snad bylo trochu lichotilo.

Není divu, že bylo poněkud mlhavo — v drsném a chladném počasí lednovém nemohlo ani jináče býti. Ale kdo si hleděl takových maličkostí? Dotka rozhodně ne. Ani Tilly Slowonová; neboť sedět na voze považovala za nejvyšší výraz lidské blaženosti, za korunu všech pozemských nadějí. Ani děťátko, — na mou čest, neboť dítkám v peřince není přirozenou, — nemohlo spáti tepleji nebo zdravěji, ačkoli jejich schopnost k oběmu jest veliká, než jak spal po celou cestu ten šťastný malý Peerybingle.

V mlze nebylo ovšem vidět daleko, ale za to mnoho, tuze mnoho! Jest úžasno, co vše lze vidět v hustší ještě mlze než v té, jen vezme-li si Člověk práci, aby něco viděl. Již pouhé pozorování čarovných kruhů v polích a ojiněných míst u křovin a stromů poskytovalo příjemnou zábavu, nemluvic ani o překvapujících postavách, v kterých stromy vystupovaly z mlh a s nimi opět v jedno splývaly. Křoviska byla holá a všelijak rozložená a vlnila se na větru spoustou svadlých věnců; než v pohledu tom nebylo nic skličujícího. Všecko spíše příjemně ponoukalo k přemítání, neboť krb doma činilo teplejším a očekávané léto zelenějším. Řeka měla ledovaté vzezření, ale byla v pohybu. v rychlém pohybu — a to už něco znamenalo. Průtok byl poněkud líný a jaksi ospalý, to se nedá upřít. Ale nechť. Uhodí-li třeskatý mráz, alespoň tím dříve zamrzne, a pak bude na řece klouzání a bruslení až až; a ty těžké velké bárky zamrzlé někde na vejtoni budou od božího rána kouřiti ze svých zrezavělých železných komínků a mítí dobrý den.

Na jednom místě hořela velká kupa bejlí čili strniště; a oni dívali se na ten oheň, jak se v denní mlze tak do běla kmital a

jen chvílemi červený paprslek propouštěl, až slečna Slowonová, zpozorovavši, že kouř jí „šel do nosu“, začala kuckati — což výborně uměla při nej menším podráždění chrupavky nosní — a zbudila dětátko, které už více nechtělo spát. Ale Black, který hezký kus cesty běžel napřed, minul už první stanice města a doběhl rohu ulice, kde Kaleb se svou dcerou bydlel; a dlouho než dojeli jeho vrat, on a slepá dívka stáli na dlažbě, aby je uvítali.

Black, mimochodem řečeno, činil jisté jemné rozdíly ve svém obcování s Bertou, z čehož soudím, že věděl, že je slepá. Nehleděl nikdy její pozornost upoutati na sebe tím, že se na ni díval, jak často činíval s jinými lidmi, nýbrž vždycky se jí zlehounka dotekl. Nevím, jakou zkušenost si mohl nasbírat od slepých lidí nebo od slepých psů. Nemělt nikdy slepého pána; rovněž nebyl, pokud mi známo, pan Black starší nebo paní Blacková nebo kterýkoli jiný člen vážené jeho rodiny, ať po meči, ať po přeslici, nikdy postižen slepotou. Dost možná, že na to přišel sám, ale jisto jest, že to nějak chyt; pročež chytil i Bertu za zástěru a držel ji tak dlouho, až paní Peerybinglová a dětátko i také slečna Slowonová a košík dostaly se bezpečně dovnitř.

May Fieldingová už také se dostavila; i její matka — malá hašteřivá stařena s mrzutým obličejem, která, jelikož si byla zachovala pás těla jako sloupek posteje, platila za vynikající dámu, a která, jelikož druhdy nalézala se v lepších poměrech anebo si namlouvala, že by se byla mohla v lepších nalézati, kdyby se to neb ono bylo stalo, což se však nikdy nepříhodilo a také asi už sotva přihodí — na čem ostatně nezáleží — prozrazovala velikou uhlazenost způsobů a blahosklonnost v jednání. Gruff a Tackleton byl také přítomen; hrál si na příjemného s tváří člověka, kterýž se tak zouplna cítí pod vlastní střechou a v nejvlastnějším svém živlu jako čerstvý mladý losos na temeni egyptské pyramidy.

„O May! Má předrahá přítelkyně!“ zvolala Dotka běžíc proti ní. „Jak jsem ráda, že té zase vidím!“

Její předrahá přítelkyně byla právě tak ráda a neméně srdečná než ona; a bylo v pravdě rozkošno pozorovati, to můžete mi věřit, jak se objaly. Tackleton měl zajisté vybroušený vkus: May byla velmi krásná.

Je známo, že, setká-li se hezký obličej, na nějž jsme byli uvykli, s jiným hezkým obličejem, zdá se na okamžik všedním a obyčejným a že ani nezasluhuje vznešeného mínění, jež jsme o něm dříve měli. Než zkušenost tato nevztahovala se ani na Dotku ani na May; neboť jejich obličej navzájem podle sebe vystupovaly, a to tak přirozeně a mile, že, jak John Peerybingle byl velmi blízek poznamenati, když vešel do pokoje, obě vypadaly jako rozené sestry.

Tackleton přinesl skopovou kýtu a kromě toho, podivno říci, i dort — však jde-li o naše nevěsty, můžeme si už nějakou tu výstřednost dovolit, vždyť se neženíme každý den — a k těmto lahůdkám družily se paštiky, uzená a telecí, a ostatní „maličkosti“, jak paní Peerybinglovou nazývala ořechy, pomoranče, koláče a jiné ovoce a pečivo. Když jídlo přišlo na stůl zároveň s Kalebovými příspěvky, které záležely ve veliké dřevěné míse s kouřícími se brambory (bylo mu slavnostně přikázáno, o jinou krmi se nestarati), uvedl Tackleton svou nastávající tchyni na čestné místo. Aby se vyznamenání toho stala tím hodnější, ozdobila se tato majestátní matrona čepcem, který i ty nejlhostejnější úctou před ní naplňoval. Měla i rukavičky. Ba raději zemřít než proti slušnosti se i dost málo prohřešit!

Kaleb seděl u své dcery; Dotka seděla u své družky z mládí; a dobrácký forman zasedl do čela stolu. Slečna Slowonová byla na ten čas úplné osamocena i ode všeho nábytku, vyjmouc židli, na níž seděla, aby hlavičkou dítěte o žádný jiný předmět naraziti nemohla.

Jak Tilly ztrnulým zrakem dívala se na hračky a loutky, tak tyto dívaly se na ni a na celou společnost. Starší vážní pánové, kteří v průjezdech svých domů byli v plné činnosti, jeví zvláštní

zájem na této malé družině; mnohdy, než skočili, učinili pře-stávku, jakoby rozmluvě naslouchali, a pak vyhoupli a točili se na hrázdě mnoho, mnohokrát, aniž by se byli zastavili a dechu navázili — jakoby jim stále ty kotrmelce byly působily rozkoš nevyslovitelnou.

Ale jestli starší tito pánové měli ďábelskou radost nad porážkou Tackletonovou, mělo i to své dobré příčiny. Tackleton nemohl přijít do svého živlu; a čím veselejší se stávala vyvolená jeho nevěsta v Dotčině společnosti, tím méně se mu to líbilo, ačkoli jen za tím účelem je svedl dohromady. Neboť ať tento Tackleton byl nejuvš zavidivým; a když se smály, aniž by věděl proč, ihned se domýšlel, že se smály jemu.

„Ach May!“ řekla Dotka. „Jaké změny! Člověk se cítí mladým, když mluví o těch šťastných dobách dětství!“

„Aj, mně se zdá, že tak starou přece ještě nejste,“ poznamenal Tackleton.

„Pohledte na mého usedlého, lopotivého manžela,“ odpověděla Dotka. „Přidává k mému stáří aspoň dvacet roků. Nemyslíš Johne?“

„Čtyřicet,“ odvětil John.

„Mnoho-li přidáte vy k stáří May, já opravdu nevím,“ řekla Dotka s úsměvem. „Ale o příštích její narozeninách nemůže jí býti méně než sto let.“

„Hahaha!“ zasmál se Tackleton. Ale byl to smích dutý, jako z babnu vyznělý. A při tom se podíval na Dotku, jakby jí byl chtěl co nejpohodlněji krk zakroutit.

„Bože, můj Bože!“ řekla Dotka. „Jen když si vzpomenu, jak jsme si ve škole povídávaly o mužích.

které jsme si chtěly vyvolit! Už ani nevím, jak mladým a krásným a veselým a živým měl býti ten můj! A ten tvůj, May . . .! Nevím, mám-li se smát nebo plakat, když pomyslím, jak jsme byly zpozdíly!“

May zdála se věděti, co při tom pomýšlení učinit; neboť její tvář polila se ruměncem a v očích jí stály slzy.

„Ba i na osoby — opravdové mladíky s tělem a duší — jsme si myslívaly,“ pokračovala Dotka. „A teď ten skutečný událostí běh, který všechno přeměnil! John mi nikdy nevězel v hlavě; já si na něho ani nepomyslila. A kdybych ti byla řekla, že si vezmeš pana Tackletona, byla bys mi dala políček! Není pravda, May?“

Ačkoli May neřekla ano, neřekla zajisté ani ne, aniž to jakkoli naznačila.

Tackleton se smál — vlastně řval, tak hlasitě se smál. John Peerybingle smál se též, avšak po svém dobromyslném a spokojeném způsobu; jeho smích byl u přirovnání k Tackletonovu pouhým šepotem.

„A přece,“ prohodil tento, „nemohly jste si pomoci. Vy jste nám nedovedly odolati, vidíte. Tu nás tedy mátel Tu nás mátel! Kam se poděli vaši veselí, roztomilí, mladí ženichové?“

„Někteří z nich jsou mrtvi,“ odpověděla Dotka, „a jiní zapomenuti. Kdyby někteří z nich v tomto okamžiku se mohli objeviti v našem středu, neuvěřili by, že jsme to my; neuvěřili by, že co vidí a slyší, jest skutečnost a že jsme jich takto mohly zapomenouti. Ne, neuvěřili by ani slovu!“

„Ale Dotko!“ zvolal forman. „Ženuško!“

Mluvila s takovým zápalem a ohněm, že bez odporu bylo třeba přivolati ji k sobě. Důtka její manžela byla ostatně velmi mírná, neboť ji okřikl jen proto, aby, jak myslil, bránil Tackletona; a dosáhl svého cíle, neboť ona se odmlčela a neřekla ani slova více. Než i teď, když mlčela, jevílo se na ní patrné rozčilení, jakž i schytralý Tackleton, který svého polozavřeného oka s ní nespustil, dobře viděl, aby se na to u vhodné příležitosti upamatoval.

May nepronesla slůvka, ani dobrého ani zlého, nýbrž seděla zcela tiše se sklopenýma očima, nedávajíc nijak na sobě znáti, že by jí, co se událo, bylo zajímalo. Avšak nyní zakročila dobrá ta

paní, její matka, podotknouc předně, že děvčata jsou děvčata, a co bylo, bylo, a že pokud mladí lidé jsou mladí a nerozvázní, potud budou se chovat jako mladí nerozvázní lidé, k čemuž doložila ještě několik vět, v nichž zračila se moudrost neméně hluboká a nepopíratelná. Po té s bohabojnou tváří poznamenala, že děkuje nebi, že ve své dceři May nalezla vždy poslušné a hodné dítě, což si ostatně nepočítala za zásluhu, ač troufala si prozradit! že za to jen sama sobě měla co děkovat! Vzhledem k panu Tackletonovi pravila: „Že se stanoviska morálního jest nezvratnou osobností, se stanoviska pak ženitby žádoucím zetěm,, o tom nebude žádný rozumný člověk pochybovat!“ (Řekla ta slova s velikým důrazem). Co se týkalo rodiny, do níž po nějakém prošení byl uveden, měla za to, že panu Tackletonovi nebylo neznámo, že, ačkoli v ohledu finančním octla se poněkud v úzkých, měla přece jakési nároky na šlechtický původ; a kdyby prý jisté okolnosti, které s indigovým obchodem souvisely, — neboť tolik uznala prý za dobré říci na omluvu nynějších poměrů, aniž by se však do podrobností pouštěla — byly se vyvinuly docela jinak, mohla by se nyní jejich rodina vy- kázati značným jměním. Dále poznamenala, že o minulosti nehodlá se zmiňovati, aniž uvésti na paměť, jak její dcera návrhy a nabídky páně Tackletonovy nějaký čas zamítala, a že pomlčí o spoustě jiných věcí, o kterých však na konec přece nepomlčela. Posléze pronesla větu jakožto výsledek svých pozorování a své zkušenosti, že nejšťastnější svazky manželské bývají vždy ty, v nichž nalézá se nejméně toho, co romantikové a hlupci láskou nazývají; a že proto předpovídá párku, jehož veselka byla přede dveřmi, největší a nejvyšší míru blaženosti — nikoli blaženosti, která uchvacuje, nýbrž té, která nepomíjí. Skončila prohlášením, jež adresovala na celou společnost, že zítra jest den, pro nějž jedině žila, a že, až pomine, nebude si přátí jiného, než aby ji zabalili a někam na slušné místočko hřbitovní uložili.

Jelikož na poznámky tyto nedalo se nic odpo věděti — což jest šťastnou vlastností všech poznámek, které od věci co možná

nejvíce odbočují — byl dán rozpravě jiný směr a hlavní pozornost uvedena k paštikám a studené kýtě, k bramborům a dortu. Aby láhve s pivem nezahálely, John Peerybingle pronesl připítek na zítřejší den, den to svatby, a vyzval ostatní, aby naplněný pohár dopili, než se vydá na další cestu.

Neboť tu třeba vědět, že John u Ealeba jen zastavil a svého starého koně nakrmil. Měl ještě asi půl míle jeti dál, a když se večer vrátil, vzal Dotku s sebou a na cestě k domovu učiněna ještě jedna zastávka. To byl denní pořádek při všech merendách a byl také od jejich vzniku věrné zachován.

Kromě nevěsty a ženicha byly přítomny ještě dvě osoby, které připítek tuze nerozehřál. Dotka, která byla příliš rozčilená a znepokojena, než aby mohla bráti podílu na malých příhodách okamžiku; a Berta, která před ostatními rychle vstala a od stolu odešla.

„S Bohem!“ řekl statný John Peerybingle, oblékaje na se kožich. „Budu zde v obyčejnou hodinu. Mějte se všichni dobře!“

„S Bohem, Johne,“ odpověděl Kaleb.

Pronesl ten pozdrav jako ve snách a také rukou jen tak bezděčně pokynul; neboť pozoroval Bertu s tváří ustrašenou a tázavou, která výrazu svého neměnila.

„S Bohem, plavčíku!“ řekl veselý forman, skláněje se k dítěti, aby je políbil, které Tilly Slowonová, nyní vidličkou a nožem cele zaměstnána, byla spící položila (a tu třeba doložit bez úrazu) do malé, Bertou upravené kolébky. „S Bohem! Doufám, že přijde čas, v kterém ty, můj milý, budeš jezdit a větru a zimě vzdorovat, aby tvůj otec mohl se na stará kolena u krbu ohřívat a z dýmky si pokuřovat, jak? . . . Kde je Dotka?“

„Tu jsem, Johne!“ řekla tato trhnuvši sebou.

„Pojď sem! Pojď sem!“ odvětil forman tleskaje rukama.

„Kde je má dýmka?“ otázal se po chvíli.

„Já na ni zapomněla, Johne.“

Zapomněla! Na dýmku! Toť neslycháno! Ona! Dotka zapomněla na dýmku!

„Já — já ji hned nacpu. Bude to brzo.“

Však dýmka nebyla tak brzo nacpána. Nalézala se na obvyklém místě — v kapse formanova kožichu — s malým pytlíkem na tabák, její to vlastní prací, z něhož ji vždy nacpávala; avšak ruka její trásla se tak, že se nějak zamotala (a přece byla dost mala, aby se bez velké námahy mohla zase vymotati), následkem čehož si vedla tuze hudlařsky. I nacpání a zapálení, ony malé službičky, které, jak jsem už dříve byl pověděl, u ní vždy zasluhovaly obzvláštního uznání, byly tentokráte vykonány velice špatně, a to od začátku do konce.

Mezi tímto výkonem Tackleton zlomyslně si ji prohlížel okem polozavřeným, které, jakmile se potkalo s jejím — či vlastně jakmile je lapilo (neboť o hračkářově oku nedalo se říci, že by se kdy bylo s jiným potkalo, bylot spíše jakousi pastí, do níž se jiní chytali) — zvyšovalo rozpačitost její způsobem velmi nápadným.

„Aj, jaká jsi to dnes nedovedná Dotka!“ řekl John. „Myslím opravdu, že bych to byl také tak dovedl, ne-li lépe.“

Po těchto dobrosrdečných slovech opustil forman sednici, i bylo slyšet, jak ve spolku s Blackem a sta* rým koněm a vozem dělal na silnici veselou muziku.

Zatím snivý Kaleb pořád ještě pozoroval svou slepou dceru s týmž výrazem v tváři.

„Berto!“ řekl měkce. „Co se stalo? Jak jsi se, můj drahouškú, v několika hodinách — od dnešního rána — změnila! Po celý den byla s tak ticha a smuta! Co je ti? Povídej!“

„Ó, drahý otče!“ zvolala dívka propuknouc v slzy. „Můj osud, můj krutý osud!“

Kaleb, než odpověděl, přejel si rukou oči.

„Ale považ přece, jak bývala's veselou a šťastnou, Berto! Jak dobrou, a jak tě lidé měli rádi!“

„To mé právě nejvíce bolí, drahý otče! Ta pozornost a laskavost, která se mi stále prokazovala.“

Kaleb byl příliš na rozpacích, než aby jí byl porozuměl.

„Býti — býti slepou, Berto, mé ubohé drahé dítě“, zajíkl se, „jest ovšem veliké neštěstí; ale —“

„Nikdy jsem toho nepocítila!“ zvolala slepá dívka. „Nikdy jsem toho nepocítila alespoň v plném dosahu slova. Nikdy! Někdy jsem si přávala, abych viděla tebe, nebo jeho — jenom jednou, milý otče, jenom na malý, krátký okamžik! — a věděla, co vlastně jako nejdražší poklad chovám zde“ — tu položila si ruku na prsa — „a zda-li se také neklamu! A někdy (leč tehdá byla jsem ještě dítě) jsem na večerních svých modlitbách plakávala při pomyslení, že by vaše obrazy, jak jsem je ze svého srdce vysílala k nebesům, neměly dostatečnou s vámi podobu. Než tyto pocity už dávno pominuly. Jsou na vždy ty tam a zůstavily mě tichou a spokojenou.“

„A budeš jí znova, Berto,“ řekl Kaleb.

„Ale otče! Můj dobrý, drahý otče, promiň mi, jsem-li daremná!“ prosila slepá dívka. „To není smutek, který mě tak skličuje!“

Její otec nemohl jinak než dáti průchod slzám, které draly se mu do očí; mluvila tak vážné a dojemně. Avšak dosud jí nerozuměl.

„Přived! mi ji sem, otče“, pravila Berta. „Už nemohu to déle skrývat v prsou svých. Přived mi ji sem, otče!“

Poznavši pak, že váhal, dodala:

„May! Přived mi May!“

May zaslechnuvši své jméno, vstala, přistoupila k ní a dotkla se její ramena. Slepá dívka se obrátila a chopila ji za obě ruce.

„Pohlédni mi do obličjeje, má drahá!“ řekla Berta. „Čti svýma krásnýma očima a pověz mi, je-li ta pravda na něm napsána.“

„Je, drahá Berto!“

Slepá dívka, pozdvihnuvši svůj zatmělý obličej, po němž bohaté slzy dolů kanuly, oslovila ji následovně:

„V mé duši není myšlenky, která by tvému dobru a štěstí nepřála, krásná May! V mé duši není vděčné upomínky, která by hloub se byla zaryla do mé paměti, než vzpomínka na doby, kdy jsi ty, jež jsi mohla býti hrdou na svůj zrak a krásu svou, věnovala tak častokráte svou pozornost slepé Bertě, i tehdy, když jsme byly dětmi — může-liž slepé dítě míti vůbec nějaké dětství! Buď tvá hlava hojně požeňná! Život svůj plyn vesele a šťastně! Neméně vesele a šťastně proto, drahá May —“ a ona ještě blíže se k ní přitulila a pevněji tiskla její ruce — „neméně vesele a šťastně proto, má holubičko, že od chvíle, kdy jsem se dověděla, že ty se máš státi jeho ženou, mi až srdce puká! Otče, May, Marie, ach, odpusťte mi, že tomu tak, pro vše to, což on vykonal, aby umenšil neštěstí mého tmavého života: i pro tu důvěru, kterouž chováte ke mně, když se dokládám svědectví nebes, že jsem mu nemohla přáti žádné ženy, která by byla hodnější jeho dobroty!“

Co takto mluvila, vybavila se z rukou May a chopila se její šatů jako zosobněná prosba a láska zároveň, až konečně, sklánějíc se níž a níže, jak ve zvláštní zpovědi své postupovala, vrhla se k nohám své přítelkyně a skryla svůj slepý obličej do záhybů její šatů.

„Svrchovaný Bože!“ zvolal její otec, jemuž v hlavě pojednou se rozbřesklo. „Klamal jsem ji od kolébky, jen abych jí na konec srdce zlomil!“

Bylo štěstí pro všechny, že Dotka, ta zářící, užitečná, pohyblivá Dotka — neboť takovou byla přes všechny chyby své a přes špatné mínění, které si o ní třeba ještě utvoříte — bylo pravé štěstí, pravím, že Dotka byla přítomna: neboť jinak nevím, jak by vše bylo skončilo. Avšak Dotka, nabyvši opět svého klidu, zakročila dříve, než May mohla odpověděti, i než Kaleb mohl ještě jiné slovo pronésti.

„Pojď, pojď, milá Berto! Pojď se mnou! Podej jí své rámě,

May. Tak! Podívejte, jak už je zase pokojná a jak je hodná, že nás poslouchá,“ řekla veselá ženuška, líbjíc jí v čelo. „Pojď, milá Berto! Pojď! A dobrý její otec půjde také; není-li pravda, Kalebe? Ovšem že!“

Ba, Dotka byla učiněným skvostem v podobných záležitostech a jen zatvrzelé srdce bylo by mohlo vlivu jejímu odolati. Když byla Kaleba a jeho dceru vyvedla ven, aby se navzájem mohli těšiti a konejšiti, což, jak dobře věděla, jen sam i dva mohli, přiběhla opět zpátky, — čerstvá jako sedmikrása, praví se; avšak já dím: čerstvější — aby postála na stráži u té drahocenné osůbky v čepečku a rukavičkách a zabránila, by ta milá stará osoba zbytečně nevyzvíдалa, co nebylo jí třeba vědět.

„Nu, Tilly, přines mi našeho mazánka,“ řekla, přitáhnuvši židli k ohni; „a zatím, co ho budu míti na klíně, tu paní Fieldingová, Tilly, poví mi, jak s takovými dětátky v peřinkách nutno zacházeti, a udělí mi radu v dvacíti věcech, v kterých se ještě tak špatně vyznám. Není-li pravda, paní Fieldingová?“

Ani vlaský obr, který dle národního podání byl tak „chápavý“, že na svém vlastním těle provedl osudnou ranhojičskou operaci, aby napodobil kejklířský kousek, jež úhlavní jeho nepřítel byl mu u snídaně ukázal, ani on nevrhl se do léčky jemu nastrojené tak ochotně, jako stará ta paní do této umělé jámy. Okolnost, že Tackleton vyšel ze sednice a dále že dva, tři lidé y jisté vzdálenosti od ní si něco deptali, ponechavše ji nějakou chvíli její vlastním myšlénkám, byla by plně stačila, aby uražená důstojnost její se byla probudila a s tou i čtyřadvacetihodinové bédování nad tajemným obratem v známém nám už obchodě v indigu. Než — hluboká úcta — kterou mladá matka dala právě na jevo před její zkušeností, působila na ni vlivem tak nezdolným, že po krátkém skromném zdráhání jala se ji osvěcovati s nejmilostivější tváří na světě, a narovnavši se před bezbožnou Dotkou jako klín, zasypala ji v půlhodině větší dávkou neomylných domácích rad a prostředků, než by bylo

stačilo, aby ten malý Peerybingle na dobro dodělal, i kdyby byl býval silný jako Samson.

K vůli větší rozmanitosti dala se Dotka do šití — nosit ve své kapse obsah celého pracovního košíčku, ač mi není známo, jak si při tom vedla —; po té zase trochu kojila, po té znova šila, načež co stará paní podřimovala, rozpředla nějaký hovor s May; a tak, ustavičně s něčím se zanášejíc, jak už bylo její zvykem, strávila celé odpoledne, které jí velmi rychle uplynulo. A když se šerilo, upravila oheň — jedno slavnostní číslo těchto merend záleželo v tom, že měla vykonati všechny domácí práce Bertiny — očistila krb, rostřela na stůl, stáhla záslony a rozžehla svíčku. ak zahrála několik písni na hrubé harfě, kterou byl Kaleb pro svou dceru zhotovil, a hrála velmi pěkně, neboť příroda učinila jemné ouško její právě tak způsobilým pro hudbu jako pro klenoty, kdyby totiž nějaké byla nosila. Ješto nastával čas k svačině, Tackleton objevil se opět v sednici, aby účastnil se jídla a příjemný strávil večer.

Kaleb a Berta vrátili se už před nějakým časem, a Ealeb zasedl k své odpolední práci. Ale tentokráte nešla mu ubožákovi práce od ruky: obavy o dceru skličovaly mu mysl a výčitky svědomí nedaly mu pokoje. Bylo dojemno pozorovati, jak zahálčivě seděl na své stolici, s okem smutně na ni upřeným — a stále si opakoval:

„Což jsem ji klamal od kolébky jen proto, abych jí na konec srdce zlomil?!“

Když byla tma, thé vypito a Dotka poslední šálek a ták umyla, zkrátka — neboť k čemu déle otáletí s něčím, co se nedá odložit? — když přiblížila se doba, kdy každý hrkot vozu jim připamatoval možný návrat formanův, s Dotkou nastala opět velická změna: v tvaři brzo červenala, brzo bledla a nikde neměla stání. Ale nemyslete, že to byl nepokoj, jaký jeví dobré ženy, když manžely své očekávají. Ne, ne, ne. Nepokoj ten byl zcela jiného druhu.

Hrkot kol. Dupot koně. Štěkání psa. Zvolné blížení se všech těchto zvuků. Škrábající tlapa Blackova na dveřích!

„Čí jest to krok?“ zvolala Berta a povstala.

„Čí krok?“ odpověděl forman, stoje na prahu s tváří od nočního větru narudlou, tak že vypadala jako zimní jahoda. „Aj, můj!“

„Ten druhý krok,“ řekla Berta. „Ten mužský krok za vámi!“

„Nic platno. Nedá se oklamat,“ poznamenal forman usmívaje se. „Jen dále, pane. Budete vítán, nemějte strachu!“

Řekl to velmi hlasitě; a když mluvil, hluchý starý pán vešel.

„Vám, Kalebe, není tak cizím; jednou jste ho už viděl,“ prohodil forman. „Chcete jej pohostit, než půjdeme?“

„Ó zajisté, Johne, a budu si pokládati za čest.“

„Ostatně jest nejlepším společníkem, jež si můžete pomyslit, zvláště co se tkne tajuplných příhod,“ řekl John. „Mám dosti dobré plíce, než, to vám povídám, on se jich dost napokouší. Sedněte, pane. Samí dobří přátelé a těší se vaší přítomnosti.“

Když byl starému pánovi dal toto ujištění a to hlasem, jenž s dostatek stvrzoval, co o svých plících byl pronesl, dodal tonem přirozeným:

„Židle v koutě za krbem a dovolení, aby seděl tiše jako myška a spokojeně se po sednici rozhlížel, je všechno, čeho žádá. Jemu lze snadno vyhověti.“

Berta naslouchala co nejpozorněji. Zavolala Kaleba k sobě, když byl židli na označené místo postavil, a prosila ho slabým hlasem, aby jí hosta jejich popsal. Když tak byl učinil (tentokráte s věrností až puntičkářský svědomitou), pohnula sebou, poprvé, co starý pán vstoupil, povzdechla a nezdála se více zajímati o něho.

Forman, ten dobrácký, poctivý forman byl u velmi dobrém rozmaru a do své malé ženušky zamilovanější než kdy jindy.

„Ale byla's to dnes dopoledne nedovedná Dotka!“

řekl a ovinul svou hrubou ruku kolem ní, co tato stála opodál ostatních. „Než já ji mám přece rád. Hle tam, Dotko!“

Ukázal k starci. Dotka sklopila oči. Myslím dokonce, že se zachvěla.

„On . . . hahahal ... on je pln obdivu, je pro tebe zaujat!“ řekl

forman. „Nemluvil o jiném po celou cestu až sem. Nu, je to dobrý, starý chlap i To se mi na něm líbí!“

„Lituju, Johne, že si ne zvolil lepšího předmětu,“ podotkla Dotka, vyslavši těkavý pohled po pokoji, zvláště na Tackletona.

„Lepšího předmětu!“ zvolal rozveselený John. „Kde pak by byl našel lepšího? Ale teď jen dolů s kožichem, širokým šábm a těžkými kamašemi, a hajdy k ohni ... na půl hodinky! Má služba! milostivá pani. Nezahrajeme si partii piketu? S největší radostí. Dotko, karty sem a prkno! A sklenku piva, ženuško, zbylo-li ještě jaké!“

Vyzvání toto platilo staré pani; a jelikož tato s milostivou ochotou je přijala, netrvalo dlouho, a oni hráli. S počátku forman chvílemi se ohlížel, spokojeně se usmívaje, anebo někdy zavolal si Dotku, aby mu v obtížnějších případech poradila, jak hodit. Ježto však protivnice jeho přísně dbala kázně a kromě toho podléhala slabosti, že příležitostně si karet více všímala, než k čemu byla oprávněna, bylo mu třeba tolik ostražitosti, že mu nezbývalo času mysliti na cokoliv jiného. A tak celá jeho pozornost soustředila se znenáhle na hře, a on viděl před sebou jen karty, až nějaká ruka spočinuvši na jeho rameni přivedla ho k vědomí, že kromě karet jest na světě i Tackleton.

„Líto mi, že vás vyrušuju — jen na slovíčko, ale hned.“

„Rozdávám právě,“ odvětil forman. „Nastal rozhodný okamžik.“

„Ba že rozhodný,“ řekl Tackleton. „Pojďte sem, člověče!“

V bledém jeho obličejí bylo cosi, co Johna přimělo, aby ihned vstal a spěšně se ho optal, co je.

„Pst! Johne Peerybingle!“ zašeptal Tackleton. „Je mi líto. Opravdu, tuze líto. Já jsem se toho obával. Od prvního okamžiku jsem ho podezíral.“

„Co se děje?“ tázal se forman s ustrašenou tváří.

„Pst! Ukážu vám, jen mé následujte.“

„Forman ubíral se mlčky za ním. Šli přes dvůr, kde svítily

hvězdy, a zadními dvířkami vstoupili do Tackletonovy pisárny, odkud skleněnými, v noci zavřenými dveřmi viděti bylo do krámu. V pisárně samé nebylo žádného světla, ale za to hořely lampy v podlouhlém, úzkém krámě, následkem čehož bylo okno osvětleno.

„Sečkejte okamžik!“ šeptal Tackleton. „Jste dosti silen, podivati se oknem? Myslíte, že ano?“

„Proč ne?“ odvětil forman.

„Ještě okamžik!“ pokračoval Tackleton. „Nedopustte se žádného násilí. Nic by nepomohlo. A je to také nebezpečné. Jste muž silného složení, a než byste se nadál, mohl byste spáchat vraždu.“

Forman podíval se mu do očí a ustoupil na krok, jako by byl ránu obdržel. Jedním skokem byl u okna a viděl —

O stíne u krbu! O nevěrný cvrčku! O zrádná ženo!

Viděl ji se starým pánem — ne více starým, nýbrž vztyčeným a krásným a mladým! V ruce držel ten falešný bílý vlas, jenž mu zjednal přístup do jejich opuštěného bídného domova. Viděl, jak ho poslouchala, když svou hlavu k ní skláněl, aby jí něco do ucha pošeptal; jak mu nebránila vžiti ji kolem pasu, když po tmavé dřevěné síni sloupové ubírali se zvolna ke dveřím, jimiž byli vešli. Viděl, jak se zastavili, viděl, jak se obrátila — ó že ji takhle musil spatřit, tu drahou tvář, kterou tak miloval! — a viděl, jak vlastníma rukama upravovala mu na hlavě prolhanou tu paruku a při tom se ještě smála, smála zajisté nad důvěrnou lehkověrností svého muže!

S počátku zaťal svou silnou pravici, jako by chtěl skoliti lva. Ale v nejbližším okamžiku rozevřev ji opět, držel ji před očima Tackletonovými — neboť ji měl dosud rád i v hrozně té chvíli; a pak, když zmizeli, vrhl se ke stolu a plakal jako dítě . . .

Byl až po bradu zabalen a s koněm a balíčky zaměstnán, když Dotka vstoupila do pokoje, aby se na zpáteční cestu připravila.

„Nuže, pojďme, drahý John! Dobrou noc, May! Dobrou noc, Berto!“

Ona je ještě líbala ! Mohla na rozhodné být tak veselou? Mohla jim beze studu pohlédnouti do tváře?

Ano. Tackleton ji pozoroval z blízka, a ona všechno to dovedla.

Tilly uspávala dětátko a přecházejíc po pokoji — velmi často kolem samého Tackletona — opakovala si ospale:

„Tak tedy jí skoro puklo srdíčko následkem zprávičky, že se má stát jeho ženuškou? A její tatínek jí tedy proto od kolíčky klamal, aby jí puklo srdíčko i“ „Nuže, Tilly, podej sem dětátko! Dobrou noc, pane Tacklone i Ale pro Boha, kde je John?“

„Chce jít pěšky, v předu podle koně,“ řekl Tackleton, pomáhaje jí do vozu.

„Drahý John! Pěšky? V noci?“

Zakuklená postava jejího muže spěšně kývla hlavou, a když i zrádný cizinec a malá opatrovnice místa svá zaujali, hnnl se starý kůň a vůz jel Black, který ničeho“ netušil, běžel napřed a zase zpátky a běžel okolo vozu štěkaje při tom tak vítězoslavně a vesele jako vždycky.

Když se vzdálil i Tackleton, aby May a její matku doprovodil domů, posadil se ubohý Kaleb vedle své dcery k ohni; nevýslovná tesknota naplňovala jeho mysl a výčitky svědomí hlodaly na jeho srdci; a když se tak smutně na ni díval, šeptal si dosud:

„Což jsem ji od kolíčky klamal jen proto, aby jí na konec srdce puklo!“

Hračky, které pro obveselení dítěte byly uvedeny v pohyb, ostavily už dávno svou činnost — došly.

V sporém světle a tichu činily ty nevyrušitelné klidné loutky, ti houpací koně s nozdrama a očima do kořán otevřenýma; ti starší pánové u vrat, o nichž bylo těžko říci, zda stáli či na bobku seděli; ba i ta zvířata, kteráž po dvou ubírala se do korábu, jako když nějaký dívčí ústav jde na procházku: ti všichni činili dojem,

CHARLES DICKENS

jako by je byl v ztrnulou nehybnost zarazil dvojí ten zázrak, že
Dotka je nevěrna a Tackleton že je milován.

TŘETÍ ZACVRČENÍ.

Holandské hodiny v rohu odbily desátou, když forman usedl ke krbu. Tak rozrušený a zarmoucený, že se zdál zastrašovati i kukačku, která vyrazivši ze sebe, pokud nejrychleji mohla, svých deset melodických olášek, vrhla se opět zpátky do maurského paláce a bouchla za sebou dvířkami, jako by nevidané to divadlo bylo příliš mnoho pro citlivé její srdéčko.

Kdyby ten sekáček na hodinách byl býval ozbrojen nejostřejší kosou a na místě do trávy byl sekal do formanova srdce, nebyl by je tak citelně zranil, jak Dotka učinila.

Bylo to srdce tak plné lásky k ní, svázané a s ním spojené tolika nitkami nejsladších upomínek — drahocenná to tkanina, kterouž přednosti její právě tak četné jako jímavé byly denne utužovaly —; srdce, do něhož se byla tak něžně a tak těsně uschovala; srdce tak prosté a tak opravdové, tak silné v právu a tak slabé v bezpráví, že s počátku nebylo se chovati v sobě ani hněv ani mstu a mělo jen místa pro rozbitý obrázek své modly.

Ale co forman tak dumavě seděl u krbu nyní chladného a tmavého, ponenáhlu vystupovaly v něm jiné hrozněji! myšlenky, jako když v noci zdvihá se zlá vichřice. Cizinec nalézal se pod jeho zneuctěnou střechou. Po třech krocích byl by došel ke dveřím jeho pokojíku. Jednou ranou by byly vypáčeny. „Mohl byste, než se nadějete, spáchat vraždu,“ pravil k němu Tackleton. Jakou vraždu, když by tomu bídníkovi dal příležitost, s ním se potýkati! A byl mladší!

Byla to nebezpečná myšlenka, již temná nálada jeho mysli činila ještě nebezpečnější. Bylať to myšlenka pekelná, kteráž jej nabádala k vykonání mstivého činu a to veselé obydlí by byla

změnila v hrůzoplňné doupě, k němuž by se osamělý poutník bál za nočního času kroky své řídit a kde bázlivec by byl na spuchřelých oknech viděl při zastřeném měsíci stíny spolu zápasiti a v bouři a větru slyšel divok hlasy.

On byl mladší ! Ovšem že nějaký milenec, který si dobyl srdce, které pro něho nikdy nebylo. Někaký milenec z dřívějších let, o němž snila a na něhož myslila, po němž práhla a vzdychala, kdy on domníval se, že je tak šťastna po jeho boku. Ó jaká muka, tohle pomyslení !

Odešla s dítětem nahoru, aby je do postýlky uložila. Když tak dumavě seděl u krbu, přišla k samému jeho boku, aniž by toho znamenal — byl v mukách svého neštěstí pozbyl všeho smyslu pro jiné zvuky — a postavila svou stoličku k jeho nohám. Pozoroval to teprv tehdy, když ucítil její ruku u své a viděl její oči tkvít na svých.

Pozoroval to s hrůzou ? Nikoli. Byl to první jeho dojem, a on podíval se na ni znova, aby se přesvědčil, bylo-li tomu tak. Ne, s hrůzou nikoli. S pohledem zvědavým a tázavým, ne však s hrůzou. S počátku byl ten pohled nepokojný a vážný; pak přešel ve zvláštní, divoký, děsný úsměv, jako by byla jeho myšlenky uhodla; a pak neviděl už ničeho než její ruce nad čelem skřížené a její nakloněnou hlavu a její padající hlas.

Kdyby John byl měl sílu, ovládati v tomto okamžiku samu Prozřetelnost, měl přece ve svých prsou příliš velkou část její božštější vlastnosti: milosrdenství, než aby byl i jen tíži pírkna na Dotku hoditi dopustil. Avšak on nemohl viděti, jak se krčí na té stoličce, kdež na ni tak často hledíval s láskou a pýchou, tak nevinně a tak vesele; a když vstala a vzlykajíc odešla, valně se mu ulehčilo: to prázdné místo u jeho boku bylo mu milejší než její jindy tak milá přítomnost. Bylať to jeho největší trýzeň, neboť jej upomínala na to, jak opuštěným se stal a jak ta velká páska, která poutala ho k životu, byla přetrhána.

Čím déle na to myslil, tím více cítil, že by ji raději byl viděl

předčasně mrtvou s její dítětem na prsou a tím výše a šíře rostla v něm nenávist k jeho nepříteli. Ohlížel se po nějaké zbrani.

Na stěně visela puška. Sundal ji a učinil dva tři kroky ke dveřím pokojíku, kde zrádný cizinec bytoval. Věděl, že puška byla nabita. Jakási nejasná představa, že měl právo zastřeliti toho člověka jako psa, zmocnila se jeho mysli a uchvátila jej jako hrozný démon, kterýž veškeré jemnější myšlenky v něm tlumil a neobmezenou svou vládu prováděti hleděl.

Ne, to jsem nechtěl říci. Tato představa netlumila v něm veškeré jemnější myšlenky, nýbrž proměňovala je ďábelským uměním v metly, jimiž ho poháněla dále. Měnila vodu v krev, lásku v nenávist, jemnost v divokou zuřivost. Její obraz truchlící, pokořený, ale pořád ještě nezdolnou mocí na jeho dobrotu a milosrdenství se odvolávající, ani na chvíli s myslí mu nevyšel; ale právě proto, že v ní tkvěl, hnal ho ke dveřím, položil mu pušku k rameni, vedl jeho prsty ku kohoutku a volal naň: „Zab ho! Na loži!“

Obrátil pušku, aby kolbou vypáčil dvéře; už ji napřaženou držel ve vzduchu; jakýsi neurčitý záměr myšlének pohádal ho, aby zvolal: „Prchni, pro Boha. oknem!““

V tom náhle dohasínající oheň ozářil celý komín, a cvrček začal cvrčet!

Žádný zvuk, jež by byl mohl slyšeti, žádný lidský hlas, ani ten její, nebyl by jím tak pohnul, nebyl by ho tak obměkčil. Neumělá slova, kterými byla mu vyprávěla o své lásce k tomuto cvrčku, zaznívala mu znova v uších; viděl ji opět předsebou tak vážně jako tehdy, a její příjemný hlas — ó jaký to byl hlas, jak způsobilý, aby svou přívětivou hudbou oblažoval domov poctivého muže! — otrásal lepší jeho přirozeností a probouzel ji k životu a činu.

John ustoupil zděšeně ode dveří jako někdo, jenž chodě spí a náhle z hrozného sna procitne; odložil pušku. Po té zakryl si tvář rukama a usadiv se opět u krbu, našel úlevu v slzách.

Cvrček vyšel ze svého úkrytu do pokoje a stál před ním v čarovné postavě.

„Mám ho ráda,“ pěla čarovná postava, opakujíc slova, na něž se tak dobře pamatoval; „mám ho ráda, že jsem jej tak často slyšela a že ta jeho nevinná hudba vzbudila ve mně tolik myšlének.“

„To řekla! zvolal forman. „A je to pravda!“

„Náš domov byl tak šťastný, Johne; a proto ho mám tak ráda!“

„Bůh ví, tím také byl,“ podotknul forman. „Ona ho dělala šťastným, vždy — až teď.“

„Tak milým a něžným, tak vlídným a veselým, tak půvabným!“ pěl čarovný hlas.

„Jinak bych ji nebyl mohl tak milovati, jak jsem ji miloval,“ odpověděl forman.

„Řekni spíše; „Jak ji miluju!“ poopravil ho cvrček.

„Jak jsem ji miloval,“ opakoval forman, ale ne hlasem pevným. Jeho poněkud nejistý jazyk činil vzdory jeho vůli a mluvil po svém vlastním způsobu o sobě a o něm.

Zjev slavnostně pozdvihl pravici a řekl: „U tvého krbu —“

„Který zničila,“ vskočil mu forman do řeči.

„Který — a jak často! — vyjasňovala a povznášela, u tvého krbu, který bez ní by byl jen hromádkou kamenů, cihel a rezavých mřížek, jenž ale jejím přičiněním stal se oltářem tvého domova; oltářem, na němž jsi každého večera obětoval nějakou vášeň, sobectví nebo starost pro obět klidné mysli, důvěrné duše a přetéajícího srdce, tak že z tohoto chudinkého komínu vystupoval vzhůru dým líbeznější vůně, než nejdrahocennější kadidlo, které se kdy pájilo v nejnádhernejších chrámech tohoto světa! — U svého vlastního krbu, v tiché své svatyni, plně něžných účinků a vzpomínek: vyslyš ji! vyslyš mě! vyslyš vše, co mluví řečí tvého krbu a domova!“

„A v její prospěch?“ tázal se forman.

„Vše, co mluví řečí tvého krbu a domova, musí mluvit v její prospěch!“ odpověděl cvrček. „Neboť mluví pravdu!“

A zatím, co forman s hlavou do dlaní zarytou snil dále na své židli, přítomnost stála vedle něho našeptávajíc mu svou mocí, o čem měl uvažovat, a to vše kladla před jeho oči jako v zrcadle nebo na obraze. Nebyla v pokoji samotna. Z ohniště, z komínu, z hodin, z dýmky, z koněvky, z kolébky, z podlahy, ze stěn, stropu a schodiště; z vozu venku a ze skříně uvnitř i z ostatního nábytku a náčiní domácího; z každého místa a ze všeho, s čím Dotka ve styk přicházela a k čemu se nějaká vzpomínka v myslí nešťastného jejího manžela pojila, vystupovaly celé zástupy rusalek. Ne aby vedle něho stály bez hnutí jako cvrček, nýbrž aby se pilně zaměstnávaly: aby jejímu obrazu vzdávaly všecku čest; aby tahaly ho za šosy u kabátu a na ni ho upozorňovaly; aby se sestavily kolem ní, ji objímaly a květiny k nohám jí házely. Aby krásnou její hlavu věncily svými útlými ručkami. Aby ukázaly, že ji něžně milují, a že na světě nebylo jedné šeredné, zlomyslné anebo žalobně bytosti, která by s ní nějaké obecnství měla — jenom ony, věrné její družky, znaly její cenu!

Jeho myšlenky ustavičně sledovaly její obraz. A ten obraz byl pořád v sednici.

Seděla před ohněm, šila a zpívala si. Ta veselá, snaživá a vytrvalá Dotka! Čarovné postavy obrátily se k němu, všechny na jednu, s jedním srdce hnutím a jediným úžasným soustředěným pohledem, jakoby chtěly říci:

„Je to ta lehkomyšlná žena, pro kterou běduješ?“

Z věncí zazněly veselé zvuky hudebních nástrojů, hlučných hlasů a zvonivého smíchu. Zástup mladých veselých lidiček vehnal se do jizby, mezi nimiž byla May Fieldingová kromě asi dvaceti jiných ne méně sličných panen. Dotka byla z nich nejkrásnější a tak mladá jako kterákoli jiná. Přišly ji vyzvat, aby se účastnila při jejich slavnosti. Jednalo se o tanec. Byly-li kdy malé nožky pro tanec jako stvořeny, byly to zajisté její. Ale ona se jen

usmála a zavrtěla hlavou a ukázala ke krbu na vaření a na pokrytý stůl se vzdorem tak jásavým, že vypadala půvabněji než kdy jindy. A tak je vesele propustila, ty své tance žádostivé družky, kynouc jedné po druhé, jak vycházely, s lhostejností tak komickou, že by nebylo divu, kdyby byly šly a ze zoufalství ihned se utopily, ovšem že pod podmínkou, jestli k ctitelkyním její náležely — a náležitosti k nim musily více méně všechny; nemohly si samy pomoci. A přece nebyla lhostejnost známkou její povahy. Ach nikoli! Neboť v tom okamžiku objevil se ve dveřích jistý forman, a to byste byli koukali, jak ho uvítala !

Opět obrátily se rusalky k němu, všechny najednou, jakoby chtěly říci;

„Je to ta lehkomyšlná žena, pro kterou běduješ ?“

Stín padl na zrcadlo či na obraz; jak chcete. Veliký stín, stín to cizince, jak poprvé stál pod jejich střechou, pokrývající celou jeho plochu a všechny ostatní předměty zatemňující. Než hbité rusalky pracovaly jako včelíčky, aby jej zase odmazaly. A objevivši se Dotka byla zase krásná a zářivá jako vždycky.

Kolíbajíc své dítě zpívala mu nějakou písničku a podpírala svou hlavu o rameno, které mělo příslušnou podporu v zamýšlené osobě, vedle níž stál Čarovný cvrček.

Zatím noc — mám na zřeteli skutečnou noc, nikoli tu, která se řídí dle rusalčích hodin — povlovně nastávala; a v tomto stavu formanových myšlének měsíc probral se z mraků a jasně svítil na obloze. Snad vzešlo i v jeho mysli nějaké tiché světélko; a on mohl o něco strážlivěji přemýšlet o tom, co by se bylo přihodilo.

Ačkoli stín cizincův chvílemi dopadal na zrcadlo — vždy zřetelný, veliký a dokonale vymezený — přece už nedopadal tak černě jako s počátku. Kdykoli se objevil, rusalky strhly výkřik všeobecného úžasu a s nepopsatelnou živostí uváděly v pohyb své ručinky a nožičky, aby jej setřely. A kdykoli přišly zase k Dotce a znova mu ji ukázaly sličnou a zářící, propukla jejich veselost v pravé nadšení.

Neukazovaly ji nikdy jinak než sličnou a zářící, neboť byli to domácí duchové, u kterých lež jest nicotou, a čím jiným byla jim tedy Dotka než snaživou, veselou a příjemnou dušinkou, kteráž byla světlem a sluncem formanova domovu!

Rusalky dávaly na jevo nemalé rozčilení, když ji ukazovaly s dětátkem, jak hovořila v shromáždění moudrých starých matrón a tvářila se, jakoby sama již byla moudrou starou matrónou, a co taková podpírala se o rameno svého muže, usilujíc — ona, to poupátko malé ženušky! — usilujíc vnuknouti jim mínění, že by se byla marnosti světské na dobro zbavila a že by náležela k oněm zralejším osobám, jimž není pranic nového býti matkou; avšak v témže okamžiku neopominuly ji ukázati, jak se smála nemotornosti formanově a límeček u košile mu povytáhla, aby z něho udělala šviháka a s ním po pokoji dreptila, aby se tančit naučil!

Obracely se k němu více než jindy a pohlížely naň s očima neobyčejně vypoulenýma, když mu ji ukázaly vedle slepé dívky; neboť, ačkoli vnášela veselost a živost, kamkoli vkročila, tož jevíly se tyto účinky obzvláště v obydlí Kaleba Plummera. Láska, kterou slepá dívka k ní chovala, důvěra, kterou k ní lnula, vděčnost, kterou na ní visela; jemný způsob, kterým neuznávala oprávněnost Bertiných díků; obratné záminky, které každý okamžik jejich návštěvy pomáhaly jí vyplúovati nějakou pro Kalebovu domácnost užitečnou práci, a jimiž předstírajíc, že to den odpočinku, pracovala v skutku s napjetím všech sil; její štědrá opatření vzhledem k obvyklým oněm lahůdkám, paštice uzené a skopové a láhvím piva; zářivý její obličej, s kterým se objevovala u dveří, i se všemi se loučila; podivuhodný výraz, který se zračil v celé její bytosti, od útlé nožky až k milounké hlavince, výraz to vědomí, že malou tu slavnost založila, že je při ní nevyhnutelnou, nezbytnou — to vše zvyšovalo radost rusalek a dvojnásobilo jejich lásku k ní. A znova pohleděly k němu všechny najednou, prosmo, jako by říci chtěly:

„Je to ta lehkomyšlná žena, pro kterou běduješ!“

A více než jeduou, dvakrát nebo třikráte ukázaly mu v oné dumné noci, jak seděla na své zamilované stoličce, s nakloněnou hlavou, rukama nad čelem skříženými a vlajícím vlasem. Ach, tak viděl ji naposled! A když ji takhle našly, ani se k němu neobrátily, ani na něj nepohleděly, nýbrž seskupily se okolo ní a těšily ji a líbaly a předstihovaly se v projevech lásky a oddanosti k ní a naň zapomněly na dobro.

Tak přešla noc. Měsíc a hvězdy pobledly; nastal chladný den; vyšlo slunce. Forman dosud seděl u krbu a dumal. Byl tam seděl, hlavu maje vloženou do dlaní, celou noc. Věrný cvrček zpíval u krbu celou noc. Forman naslouchal hlasu jeho celou noc. Domácí rusalky celou noc se s ním zaměstnávaly. Dotka byla celou noc láskyhodnou, neúhonnou v čarovném zrcadle rusalek, vyjma okamžiky, kdy onen stín na ně dopadl.

Když se rozednilo, forman vstal, umyl se a oblékl. Nemohl jíti za svým denním, jemu tak milým zaměstnáním — k tomu nedostávalo se mu odvahy — to však příliš nevadilo, jelikož by den Tackletonovy veselky a on na svých cestách dal se zastupovati jiným. Byl si ustanovil, že s Dotkou vesele půjde do kostela. Než na to Demohl více ani pomysleti. Výroční den jejich veselky! Ó jak málo se nadál takového konce takového roku!

Forman očekával brzkou návštěvu od Tackletona a nemýlil se. Sotva že začal před svými dveřmi sem tam přecházeti, viděl na silnici hračkáře přijížděti. Když kočár se blížil, spozoroval, že Tackleton byl už svatebně vystrojen a že hlavu koně dal okrášliti stužkami a květinami.

Kůň vypadal mnohem spíše jako ženich než Tackleton, jehož polozavřené oko mělo nepřijemnější výraz než jindy. Než forman pramálo toho dbal. Myšlénky jeho zaměstnávaly se s něčím docela jiným.

„John Peerybingle !a řekl Tackleton s tváří těšitele. „Příteli drahý, jak je vám dnes?“

„Měl jsem špatnou noc, pane Tackletone,“ odpověděl forman

potřásaje hlavou; „neboť v mysli mé odehrávaly se divné věci. Ale teď je už po všem. Mohl byste mi věnovati půlhodinky . . . ke zvláštnímu hovoru?“

„Přicházím právě za tím účelem,“ odvětil Tackleton sestupuje s vozu. „Koně jen nechte. Bude státi dost klidně, uvážeme-li otěže k tomuto kůlu, a dáte-liž mu hrstku sena.“

Když forman byl do sré stáje doskočil a seno pro koně přinesl, vešli do stavení.

„Budou oddavky před polednem ? Myslím, že sotva,“ řekl forman.

„Nebudou,“ odvětil Tackleton. „Dosti času. Dosti času.“

Když vstoupili do kuchyně, Tilly Slowonová tloukla na dvéře cizincova pokojíku, který byl od ní jen několik kroků vzdálen. Jedním ze svých načervenalých očí — neboť Tilly celou noc plakala a to proto, že její paní plakala — dívala se klíčovou dírkou; klepala hezky silně a zdála se tuze ustrašenou.

„Prosím, já nikoho neslyším,“ řekla Tilly. „Prosím, snad jste přece nevypustil ducha!“

Lidumilné toto přání slečna Slowonová sesilovala novým boucháním a kopáním na dvéře, aniž by však byla docílila nějakého výsledku.

„Mám se podívat?“ řekl Tackleton. „Je to zvláštní případ.“

Forman, jenž ke dveřím byl obrácen zády, dal mu znamení, aby se podíval, chce-li.

Tackleton vystřídal tedy Tilly Slowonovou; i on klepal, bouchal a kopal; než ani jemu nedostalo se žádné odpovědi. Však on přišel na myšlénku otočit klikou; když pak veřeje se zlehýnka rozevěřely, vrhl do pokoje plachý pohled, strčil mezi dvéře hlavu, vešel, ale za chvíli zase zpět přichvátal.

„Johne Peerybingle,“ šeptal mu do ucha. „Doufám, že se tu v noci nestalo nic . . . nic násilného.“

Forman rychle se k němu obrátil.

„Je pryč!“ řekl Tackleton; „a okno je otevřeno. Nevidím

žádných stop, to je pravda; ovšem že okno má skoro stejnou výšku se zahradou: ale obával jsem se, že se tu udála nějaká — nějaká šarvátka, že ne?“

Své výrazné oko zavřel téměř zouplna; díval se na Johna tak pronikavě. A jeho oko a obličej a celé tělo se značně chvělo. Jakby byl z něho chtěl pravdu vyšroubovat.

„Upokojte se,“ řekl forman. „Včerejšího večera odebral se do svého pokoje, aniž bych mu byl slovem nebo skutkem ublížil; a od té doby nikdo u něho nebyl. Opustil stavení ze své vlastní vůle. I já bych ho rád opustil a svůj chléb si od domu k domu vyžebraval, kdybych tak mohl změnit minulost, že pod moji střechu nikdy nevkročil. Ale on přišel a odešel. A více s ním nemám co dělat!“

„Tak! Já myslím, že útěk jeho přišel mu tuze lacino,“ poznamenal Tackleton, sedaje na židli.

Forman, který rovněž usedl, neznamenal posměšného výrazu na jeho tváři, neboť, než pokračoval, zastínil si na nějakou chvíli rukou svůj obličej.

„Včera večer,“ pravil konečně, „ukázal jste mi mou ženu; mou ženu, kterou miluji, jak potají —“

„A něžně,“ doplnil Tackleton.

„Byla onomu mladému muži nápomocna při přestrojování, a jak mu dávala příležitost, s ní se o samotě stýkali. Myslím, že mé oči nemohly viděti pohled hroznější. A myslím, že na celém světě není člověka, od něhož bych si ho byl raději dal ukázat.“

„Přiznávám se, že jsem ho hned od počátku podezříval,“ řekl Tackleton. „A proto také, vím to dobře, upadl jsem ve vašich očích v nemilost.“

„Ale jelikož jste mi ji ukázal,“ pokračoval forman, nedbaje řeči jeho, „a jelikož jste ji viděl, mou ženu, kterou miluju“ — tu jeho hlas, oko a ruka stávaly se pevnějšími a jaksí jistějšími, když tato slova opakoval, patrný to důkaz, že se byl na něčem pevně ustanovil — „jelikož jste ji viděl v nepříznivých těchto okolnostech, jest také záhodno a spravedливо, byste viděl mýma

očima a nahlédl do mých prsou a věděl, co o té věci soudím. Neboť jest už rozhodnuto,“ řekl forman, pozorné naň pohlížeje. „A při tom rozhodnutí nezvratně setrvám.“

Tackleton zabručel na srozuměnou několik obyčejných slov, dokládaje, že bývá mnohdy nezbytno, mstu na někom vykonati; však jednání formanovo naplnilo ho úctou. Ačkoli bylo prosté a nebroušené, mělo do sebe cosi důstojného a vznešeného, co pouze z velikodušnosti tohoto muže pocházeti mohlo.

„Jsem prostý, neotesaný člověk,“ pokračoval forman, „a mých předností jest věru po skrovnu. Nejsm muž příjemný, jakž velmi dobře víte, aniž mladý. Miloval jsem svou Dotku, poněvadž jsem ji v otcovském jejím domě vídal od dětství vyrůstati, poněvadž jsem znal její cenu, poněvadž po léta byla mým životem. Zajisté že jest mnoho lidí, k nimž nemohu se přirovnati, ale málo myslím těch, kteří by byli mou Dotku milovali jako já!“

Odmčel se a několikrát poklepal nohou o podlahu, než jal se mluvití dále.

„Myslival jsem často, že, ačkoliv jsem nebyl dosti dobrým pro ni, mohl bych jí přece býti laskavým manželem a dovedl si jí více vážiti než jiný, a tak jsem se s tím smířil a přišel na myšlénku, že by náš svazek přece jen nebyl tak nerozumným. A tak se stal skutkem a my se vzali.“

„Tak, tak,“ řekl Tackleton a významně zavrtěl hlavou.

„Zkoušel jsem se; mělt jsem ze sebe zkušenost; věděl jsem, jak tuze jsem ji miloval, a jak šťastným by mě učinila,“ pokračoval forman, „Ale já — nyní to cítím — dosti jsem o ní neuvažoval.“

„Ovšem že ne,“ prohodil Tackleton. „Marnivost! Lehkomyslnosti Vrtkavosti! Samolibosti! Neuvažoval jste dosti o ní! Vše pustil jste se zřetele! Tak, tak!“

„Učinil byste dobře, kdybyste mě nepřerušoval,“ řekl forman, poněkud pevně, „až mi porozumíte. Kdybych včera byl jedním rázem skolil každého, kdo by se byl opovážil říci proti ní

jen slovíčko, dnes bych mu za to šlápl na hlavu, i kdyby byl mým bratrem!“

Obchodník hračkami zděšením vypouklil naň oči. John pak pokračoval hlasem mírnějším:

„Uvážil jsem, že jsem ji vzal — při její kráse a v její stáří! — ze středu mladých družek a z kruhů, jichž byla ozdobou a hvězdou nejjasnější, abych ji navždy uzavřel ve svém nevládném domě a na svoji nudnou společnost upoutal? Uvážil jsem kdy, jak málo jsem se hodil k jejímu živému rozmaru a jak nesnesitelným musil býti muž tak těžké chápavosti pro ženu tak čilého ducha? Uvážil jsem, že nehylo mojí předností aniž zásluhou, že jsem ji miloval, ježto každý, kdo ji znal, ji milovati musil? Nikdy. Viděl jsem prospěch v její veselém rozmaru a nelíčené duši: a vzal jsem si ji za ženu. Kéž bych tak nebyl nikdy učinil! K vůli ní, nikoli k vůli sobě!“

Obchodník s hračkami se naň díval, aniž by byl mrknul. I to polozavřené oko nyní se otevřelo.

„Bůh jí žehnej,“ řekl formann, „za tu veselou vytrvalost, kterouž hleděla tyto věci přede mnou ukryti! A Bůh mi pomozí, že má zdoluhavá mysl nepřišla na to dříve! Ubohé dítě! Ubohá Dotka! Já na to nepřijít, já, který přece jsem pozoroval, jak její oči se naplňovaly slzami, když se mluvilo o podobném svazku manželském, jakým byl ten náš! Já, kterýž pozoroval, jak toto tajemství se jí stokráte na rtech třásl, a ničeho netušil až teprve včera! Ubohé dítě! Že jsem kdy mohl doufati, že by mé milovala! Že jsem kdy mohl doufati, že mé opravdu miluje!“

„Ona vám svou lásku jen předstírala,“ poznamenal Tackleton. „Ona vám svou lásku tak příliš předstírala, že, abych řekl pravdu, počal jsem ji až podezřívát.“

A tu neopominul vychváliti ctnosti a přednosti May Fieldingové, která zajisté nepředstírala svou lásku k němu.

„Ona se přemáhala,“ pokračoval formann s větším pohnutím, než jaké dosud na jevo dával; „teď teprve počínám nahlížeti, jak se tuze přemáhala, aby mi byla věrnou a oddanou ženou. Jak bývala

vždy dobrou; co všechno pro mě učinila; její srdce, ó jak bylo vždy silné a statečné! Necht' o tom svědčí blaženost, které jsem pod touto střechou zažil! To bude mi na vždy úlevou a útěchou, až tu budu sám.“

„Až tu budete sám?“ řekl Tackleton. „Tak! Vy tedy přece míníte, nějak ji potrestati?“

„Já míní.“ opáčil forman, „prokázati jí největší laskavost a uděliti jí, pokud možná, nejlepší náhradu. Mohu ji sprostiti denních útrap nerovného manželství a zápasu, do kterých ji utkává snaha, aby to skrývala. Necht' požívá svobody, jakéz jí mohu dáti.“

„Jí udíleti náhrady!“ zvolal Tackleton tahaje si rukama své velké uši. „Tuť musí býti nějaké nedorozumění. Snad jsem dobře nerozuměl.“

Forman popadl hračkaře za límec a zatřásl jím jako třtinou.

„Poslyšte!“ řekl. „A dejte pozor, abyste mi rozuměl. Poslyšte. Mluvím jasně?“

„Opravdu, velmi jasně,“ odpověděl Tackleton.

„A z přesvědčení?“

„Zajisté, z nejryzejšího přesvědčení.“

„Na dnešek proseděl jsem u tohoto krbu celou noc,“ zvolal forman. „Na tom místě, kde často sedávala u mne, tváří v tvář sladce mi pohlížejíc. Uvedl jsem si na paměť celý její život. Obraz její vznášel se před mýma očima ve všech možných okolnostech. A na mou věru, ona jest nevinna, jako že jest Bůh, který bude soudit spravedlivé a nespravedlivé !u

Ó statečný cvrčku u krbu! Ó věrné domácí rusalky !

„Zlost a nedůvěra mě opustily!“ pokračoval forman. „A teď mi nezbyvá než bolest. Nějaký dřívější milenec, který jejímu vkusu a stáří se lépe hodí a snad k vůli mně proti její vůli byl opuštěn a zapomenut — vrátil se v nešťastném okamžiku. Ona v nešťastném okamžiku jsouc překvapena a nemajíc dosti času, aby rozvážila, co činí, stala se spoluvinnicí na jeho zradě a to proto,

že mi vše zamlčela. Včera večer měla s ním rozmluvu, jíž jsme byli svědky. To nebylo v pořádku. Ale kromě toho jest nevinna, je-li ještě pravda na světě!“

„Je li to vaše mínění —“ začal Tackleton.

„Ať tedy jde!“ doložil forman. „Ať jde s mým požehnáním za ty mnohé šťastné hodiny, jež mi připravila, a s mým odpuštěním všech bolestí, které mi způsobila. Ať jde a v srdci má klid, jaký jí přeju! Ona mě nebude nenávidět. Bude mě naopak míti radši, až nebude ke mně připoutána. Ponese pak snáze ten řetěz, jež jsem pro ni ukoval. Dnes je tomu rok, co jsem ji odvedl z otcovského domu, aniž bych se byl ptal po jejím štěstí. Dnes ať se tam zase vrátí, i nebudu ji více obtěžovat. Její rodiče budou tu co nevidět — učinili jsme si jakýsi plán, jakbychom vespolek dnešní den oslavili — ať si ji tedy vezmou domů. Spoléhám se na ni tam i všude jinde. Opustí mě bez viny a tak bude i žítí, tím jsem jist. A až umru — ona snad bude ještě mladá; během několika hodin pozbyl jsem mnoho zmužilosti — pozná, že jsem na ni pamatoval a ji miloval do posledního svého dehu! Toť konec čeho jste mi ukázal. A vše je odbyto“

„Ó není, Johne, není odbyto. Neříkej, že už je vše odbyto! Ještě ne docela. Slyšela jsem tvá velkodušná slova. Nemohla jsem se vzdáliti, aniž bych ti řekla, jak jsem ti neskonale vděčnou. Neříkej, že je vše odbyto, než hodiny znova odbijou!“

Bylat vešla hned po Tackletonovi a zůstala. Pro Tackletooa neměla jednoho pohledu, nýbrž upírala své oči na svého muže. Avšak ona se ho vzdalovala, pokud nejvíce mohla; a ačkoli slova svá s vášnivým pronášela důrazem, Dořád ještě se mu nepřibližovala. Ó jak lišila se od dřívější Dotky!

„Žádná ruka nevyhotoví hodin, které znova budou mi měřiti a odbíjeti čas, jehož není více,“ odpověděl forman s jemným úsměvem. „Ale je-li tvá vůle, budiž, má drahá. Hodiny brzy odbijou. Na tom, co pravíme, mnoho nezáleží. Byl bych ti po vůli i v případě mnohem obtížnějším.“

„Dobrá!“ zamručel Tackleton. „Musím se vám poroučeti, neboť až hodiny budou bít na novo, třeba, abych už byl na cestě do kostela. S Bohem, Johne Peerybingle. Je mi líto, že musím opustit milon vaši společnost. Byl bych si ještě tak rád o těch věcech s vámi pohovořil.“

„Nu, mluvil jsem jasně?“ tázal se forman doprovázející ho ke dveřím.

„Ó, velmi jasné!“

„A budete si pamatovat, co jsem vám řekl?“

„Zajisté, a — když mě nutíte, abych tu poznámku učinil,“ řekl Tackleton, kterýž byl tak opatrným, že dříve vlezl do kočáru — „vidím se nucena vám říci, že vaše rozhodnutí mě tou měrou překvapilo, že sotva kdy na ně zapomenu.“

„Tím lépe pro nás obadva,“ prohodil forman. „S Bohem! Přeju mnoho štěstí!“

„Kéž bych je mohl přát i vám,“ poznamenal Tackleton. „Ale jelikož nemohu, děkuji vám. Mezi námi — však jsem vám to jednou už řekl, ne? já nemyslím, že bych ve svém manželském stavu byl proto méně šťastným, že May nedávala na sobě znáti tolik přemrštěné okázalosti. S Bohem! Neberte si to příliš k srdci.“

Forman pohlížel za ním, až v dáli vypadal menší než z blízka stuhý a květiny jeho koně; a pak s těžkým povzdechem bloudil mezi sousedními jilmy jako nepokojný zničený muž; nechtěl se vrátit domů, dokud by hodiny nestrojily se k osudnému odbití.

Jeho ženuška, zůstavši samotna, dala se do usedavého pláče a srdcelomného vzlykání; ale zároveň neustávala utírat si oči a zadržovali slzy, aby si řekla, jak je hodným a výborným; a pak strhla zase smích, tak srdečný, plný vítězství a tak nesouvislý (neboť při tom stále plakala), že poděšená Tilly byla jako u vyjevení.

„O prosím, prosím, neplačte tak!“ řekla Tilly. „Vždyť by se děťátko mohlo z toho rozstonat a umřít!“

„Budeš je časem přinášet k jeho otci, až mě tu více nebude a

já do svého otcovského domu se navrátím?“ ptala se paní, utírajíc si slzy.

„O prosím, prosím, nemluvte tak!“ zvolala Tilly a kroutíc hlavou vyrážela ze sebe výkřiky až zoufalé — byla v tom okamžiku Blackovi nápadně podobna. „O prosím, prosím, jenom tak nemluvte ! Ó, ó, co pro vše na světě stalo se jen tak hrozného, že celý svět má být tak nešťastným, ó, ó, ó!“

A citlivá Tilly Slowonová bědovala a naříkala, až bylo hrozno poslouchati. Řev ten stával se tím désivějším, čím více ho potlačiti usilovala, tak že by malého Peerybingla na jisto byla probudila a Bůh ví do jakého stavu hrůzy — spojené snad s křečemi — uvedla, kdyby její oči nebyly postihly Kaleba Plummera, kterýž právě se svou dcerou do sednice vcházel. Jelikož tento pohled v ní pocit nezbytné slušnosti probudil, stála tu nějakou chvíli s otevřenými ústy, ani nedutajíc, a pak vrhnuvši se na postel, kde dítko spalo, jala se způsobem málo vídaným dělati na podlaze tajuplné skoky, zatím co tváře i hlavu zahrabala do polštářů, čerpajíc patrně pro svou bolest mnoho úlevy z těchto zvláštních léčivých prostředků. „Márinko!“ zvolala Berta. „Ty nejsi na svatbě!“ „Řekl jsem jí, mladá paní, že tam nebudete,“ šeptal jí Kaleb do ucha. „Včera večer slyšel jsem cos podobného. Ale můj Bože,“ řekl mužík, ruce jí něžně tiskna, „já nedbám planých řečí. Nevěřím tomu. Na mně není mnoho, ale i to, co na mně jest, roztrhal bych na kusy, kdybych věřil jen slovíčku proti vám.“

Ovinul své rámě kolem ní a hrál si s ní jako dítě s loutkou.

„Berta neměla doma žádného stání,“ pokračoval Kaleb. „Vím, obávala se, že uslyší zvonky vyzvánět, a neměla tolik odvahy, aby jim v den jejich svatby byla tak na blízku. Tak jsme se tedy záhy vypravili a přišli sem. Já si vše, jak náleží, rozvážil,“ řekl po krátké pomlčce. „Vypílnil jsem se, až jsem sám skoro nevěděl, co dělat neb kam se obrátit; neboť všecken její zármutek jest ovocem mého díla; a tu jsem se rozhodl, že bude nejlíp, když — budete-li mi totiž nápomocna, mladá paní — když jí povím holou pravdu.

Budete mi nápomocna?“ ptal se chvěje se od hlavy k patě. „Nevím, jaký to v ní vyvolá účinek, nevím, bude-li i na dále milovati svého ubohého otce. Ale jest už nejvyšší čas, aby se s ní strhla rouška klamu; mně pak nezbývá než trpělivě Bnášeti následky, kterých vším právem si zasluhuju!“

„Márinko,“ ozvala se Berta, „kde je tvá ruka? Ah, tu je, tu je!“ S úsměvem přitiskla ji ke rtům a vložila ji pod paždí.

„Včera večer slyšela jsem, jak mezi sebou šeptali a tebe z něčeho obviňovali. Byli v nepravu.“

Formanova žena mlčela. Kaleb odpověděl za ni.

„Byli v nepravu,“ řekl.

„Vím to, vím!“ zvolala Berta hrdě. „A já jim to také řekla. Nepovažovala jsem je za hodny, abych řečím jejich déle naslouchala. Ji právně obviňovati!“ A ona vloživši svou ruku do její dotkla se svouměkkou tváří její obličej. „Nikoli, tak slepou ještě nejsem.“

Její otec postavil se od ní na levo, kdežto Dotka, která ruku její stále ještě ve své držela, zůstala sedět na pravé straně.

„Znám vás všechny,“ řekla Berta, „lépe než si myslíte. Ale nikoho tak dobře jako ji. Ani tebe, otče, nevyjímajíc. Ze všeho, co mi na blízku, není nic tak čistého a opravdového jako ona. Kdybych v tomto okamžiku mohla nabyti svého zraku, poznala bych ji v davu lidí, aniž by se mi jedním slůvkem prozradila! Má sestro!“

„Berto, mé drahé dítě!“ řekl Kaleb. „Mám něco na svědomí, co ti musím říci, dokud my tři jsme samotni. Vyslyš mě laskavě! Mně třeba z něčeho se ti vyzpovídat, mé drahé dítě!“

„Vyzpovídat, otče?“

„Vzdálil jsem se od pravdy a zabloudil jsem, milé dítě,“ řekl Kaleb se srdcelomným výrazem na rozčileném obličej. „Vzdálil jsem se od pravdy z lásky k tobě, a láska ta učinila mě ukrutníkem.“

Obrátila k němu svou tvář plnou zděšení a opakovala: „Ukrutníkem!“

„Obviňuje se tuze přísně, Berto!“ zvolala Dotka a usmála se, jakoby tomu nevěřila.

„Ukrutníkem!“ opakovala znova Berta, a i ona se usmála, jakoby tomu nevěřila.

„Proti mé vůli, mé drahé dítě!“ řekl Kaleb. Ale já jím byl, třeba bych do včerejška nebyl sám o tom věděl. Má drahá slepá dcero, vyslyš, mě a odpust mi!

Svět, v kterém žiješ, můj drahoušku, není takovým, jak jsem ti jej Učíval. Očím, kterým jsi tak důvěřovala, tě šálily.“

Překvapený a zděšený obličej její byl pořád ještě k ní obrácen, ale teď odvrátivši se přitulila se tím pevněji k své přítelkyni.

„Tvá cesta životem byla drsná, mé zlaté, drahé dítě,“ pokračoval Kaleb, „a já ti ji chtěl udělat rovnou a schůdnou. Měnil jsem předměty, přetvořoval povahy lidské, vymýšlel mnohé věci, kterých nikdy nebylo, jen abych tě šťastnějším učinil. Míval jsem před tebou tajnosti, obestíral tě šalbou a klamem a tebe — Bůh mi odpustiž! — smyšlenými lidmi obklopovali

„Ale lidé žijící nejsou přece žádnými smyšlénkami, u zvolala rychle, zatímco zbledla a ještě více od něho se odvrátila. „Ty přece nemohl jsi změnit!“

„A přece, Berto!“ vyznával Kaleb. „Znáš jednu osobu, má holubičko . .

„Ach otče!“ prohodila hlasem trpké výčitky. „Proč pravíš, že ji znám? Koho a co mohu znát! Já, ježto nemám žádného vůdce! Já nešťastná slepá!“

V nezměrné své bolesti roztáhla ruce, jakoby hmatem cestu hledala; po té bezútešně, ba téměř zoufale zakryla si jimi obličej.

„Ten muž, který dnešního dne svou veselku slaví,“ řekl Kaleb, „jest samolibým, zjištěným lakomcem; tobě i mně nelítostným pánem a to už od drahných let; ošklivcem po srdci i

zevnější. Docela jiným, než obraz, který jsem ti o něm maloval. V každém ohledu. “

„O, proč.“ volala slepá dívka s nevýslovnou bolestí, „proč jsi to činil! Proč jsi srdce mé naplňoval stále tak, abys nyní přišel jako smrt a vyrval z něho, co miluju! O můj Bože, jak jsem slepá! Jak opuštěna a bez pomoci!“

Její otec malomocně sklonil hlavu a odpovídal jen svou lítostí a bolestí.

A co ubohá Berta nějakou chvíli v hoři svém tonula, cvrček u krbu — zaslechla ho samotna — začal zpívat. Ale ne vesele, nýbrž slabé a smutné, tak smutně a žalostně, že propukla v pláč. Když pak obraz, který po celou noc kolem formana se vznášel, za ní se objevil a na jejího otce ukázal, tu její slzy mohutným tekly proudem.

Za nedlouho zaslechla zřetelněji cvrčkův hlas, i cítila přes svoji slepotu, že tžž zjev otce jejího obletoval.

„Márinko,“ řekla slepá dívka, „pověz mi, jaké je naše, obydlí. Jaké je ve skutečnosti.“

„Je to chudobná chaloupka, Berto, velmi chudobná, opravdu tuze chudobná a holá. Bouřím a větrům sotva ještě jednu celou zimu odolá. Je proti nepohodě tak špatně chráněna, Berto,“ pokračovala Dotka slabým, ale jasným hlasem, „jako tvůj ubohý otec ve svém kabátě z pytlové látky.“

Slepá dívka u velkém rozčilení vstala a táhla stranou malou ženu formanovu.

„Ty různé dárky, kterých jsem si tak vážila,“ řekla chvějícím se hlasem, „které vždy nejsmělejší přání má přesahovaly a mně tolik opravdové radosti působily, odkud byly? Poslalas je ty?“

„Neposlala.“

„Kdo tedy?“

Dotka pozorovavši, že už tomu tajemství přišla na kloub, neodpověděla. Slepá dívka znova si pokryla tvář oběma rukama. Ale tentokráte už jinak než prve.

„Drahá Márinko, jen na okamžik! Ach, jen na jediný okamžik! Pojd' ještě blíže — sem! Mluv slabě. Víím, žeš upřímná. Vid', že mě teď nebudeš klamati?“

„Ovšem že nebudu, Berto!“

„Ach nikoli, ty mě nedovedeš klamati! Máš se mnou příliš mnoho soucitu. Márinko, podívej se po sednici k místu, kde jsme právě stály . . . kde můj otec dosud sedí . . . můj otec, kterýž je tak soucitný a laskavý ... a pověz mi, co vidíš.“

„Vidím,“ odvětila Dotka, kteráž ihned jí porozuměla, „vidím starce, jak sedí na židli a bolestně se opírá o lenoch a hlavu má zabořenu do obou rukou, jakoby potřeboval útěchy své dcery, Berto.“

„Ó ano, ona ho potěší. Dále.“

„Je to stařec sešlý prací a starostmi: hubený, shrbený, s tváří svrastělou a vlasem šedivým. Vidím ho teď bědujícího, zoufalého, zničeného. Ale Berto, já jsem ho druhdy často vídala, jak zmužile a vytrvale bojoval pro jistý vznešený cíl. A já ctím jeho šediny a žehnám jim.“

Slepá dívka náhle se vyvinula z její rukou a vrhnuvši se na kolena před svého otce, tiskla jeho hlavu k svým nadrům.

„Nyní jsem opět nabyla světla očí svých!“ volala „Byla jsem slepá, nyní jasně prozírám. Já ho ani neznala ! O, jaké pomyšlení, že bych byla mohla umřít, aniž bych byla poznala otce svého, kterýž vždy se mnou tak laskavě jednal!“

Kaleb nenalézal slov, aby své pohnutí dal na jevo.

„Na celém světě není hlavy tak šlechetné a krásné,“ volala slepá dívka pevně ho objímajíc, „kterou bych tak vřele a tak oddaně milovala jako tuto! Ach, otče můj, čím šedivější a schýlenější, tím jsi mi dražší. Necht nikdo neřekne více, že jsem slepá ! Na tomto obličejí není vrásky a na této hlavě není vlásku, na něž bych ve svých modlitbách kdy zapomněla!“

Co Kaleb ze sebe vyraziti mohl, byla jen slova: „Má Berto!“

„A já ve své slepotě mu věřila,“ řekla dívka slzíc a líbajíc jej

zároveň. „Já si ho představovala tak docela jinak ! Měla jsem ho den co den po svém boku, ustavičně se mnou se zaměstnával, a já na něco podobného ani nevzpomněla !“

„Tvůj mladistvý, statný otec v modrém kabátě, Berto, on zmizel!“ řekl ubohý Kaleb.

„Nezmizel,“ odpověděla Berta. „Nezmizel, drahý otče. Nic z něho nezmizelo! Všecko je tu — v tobě. Otec, jehož jsem tak milovala a nikdy neznala; dobrodinec, jež jsem zprvu ctíti a milovati se učila, proto že jevil ke mně tak šlechetnou oddanost — to všecko v tobě znova nalézám. Nic mi neumřelo. Soubor všeho, co mi nejdražší, jest tu — tu v tom svadlém obličejí a šedivém vlase. A já už nejsem slepá, otče!“

Dotčina pozornost byla mezi tímto rozhovorem všecka upoutána k otci a dceři. Ale když se nyní podívala k sekáčkovi pracujícímu na maurské louce, shledala, že hodiny za několik minut budou bít, a ihned počaly se na ní jeviti známky nemalého rozčilení.

„Otče,“ řekla Berta váhavě. „Márinka . . .“

„Ano, mé zlaté dítě,“ odpověděl Kaleb. „tu je.“

„Ale s ní se nestala žádná změna? O ní jsi mi nikdy neřekl, co by pravda nebylo?“

„Obávám se, že bych tak byl učinil,“ odvětil Kaleb, „kdybych ji byl mohl lepší učinit než jakou je. Ale kdybych byl na ní i jen dost málo měnil, byl bych ji jen zhoršil. Na ní, Berto, nedá se nic ani zhezčit ani zlepšit.“

Ačkoli Berta kladla mu svou otázku hlasem důvěřivým, její radost a pýcha nad Kalebovou odpovědí jakož i nové polibky, jimiž Dotku zasypávala, poskytovaly oku pohledu opravdu dojemného.

„Ostatně by mohlo ještě více změn nastati, než si myslíš, má drahá,“ poznamenala Dotka. „Změn k lepšímu; myslím změny, které některým z nás způsobí netušenou radost. Ty však se příliš

nerozčiluj, jestli nějaká nastane a tebe více týkati se bude! . . . Není to hrkot kol? Máš jemný sluch, Berto — není to hrkot kol?“

„Je. A vůz blíží se s velikou rychlostí.“

„Já ... já ... já vím, že máš jemný sluch;“ řekla Dotka a vloživši si ruku na srdce mluvila, co nejrychleji mohla, aby tlukotu jeho slyšet nebylo; „vím to, protože jsem to tak často pozorovala a protože včera večer jsi tak rychle poznala krok onoho cizince; ačkoliv si nedovedu vysvětlit, Berto — neboť pamatuju to dobře — proč jsi řekla, čím krok to jest a proč ti byl nápadnějším než číkoli jiný.. Ano Berto, jak jsem už řekla, ve světě stávají se velké změny, a nám nezbyvá jiného než se na ně připravit a ničím nedat se překvapiti.“

Kaleb pozoruje, že Dotka mluvila právě tak k němu jako k jeho dceři, divil se, co by to znamenalo. K velikému překvapení svému shledal na ní tak přílišnou roztržitost, že sotva dýchati mohla, a že byla nucena podpírali se o židli, aby nepadla.

„Opravdu, hrkot kol!“ zvolala bez dechu. „A přijíždějí blíž a blížel Už jsou zcela na blízku! A teď zastavili u zahradaých vrat! A teď slyšíte už kročeje — Berto, tentýž krok jako včera, není-liž pravda? — A teď ...!“

Hlasitý výkřik radosti vydral se jí z prsou.

Dotka vrhnuvši se na Kaleba, zastřela mu svými rukama oči právě v okamžiku, když do sednice přichvátal mladý muž, který mávaje ve vzduchu kloboukem běžel přímo k nim.

„Je po všem?“ zvolala Dotka.

„Po všem!“

„A šťastné?“

„Ano, šťastné!“

„Pamatujete se dosud na tento hlas?“ volala Dotka. „Neslyšel jste nikdy dříve podobného?“

„Kdyby můj hoch v zlaté Jižní Americe byl ještě na živě . . . řekl Kaleb chvějným hlasem.

„On jest na živě!“ vzkřikla Dotka a odstranivši své ruce s

Kalebova obličej je jala se nadšeně tleskati. „Tu ho vidíte! Vizte, tu stojí před vámi, zdrav a silen! Váš vlastní drahý syn! Berto, tvůj milý bratr, který žije a tebe miluje!“

Všechna úcta před unesením Peerybinglovy malé ženušky! Všechna úcta před její slzami a smíchem, když ti tři si byli v náručí! Všechna úcta před srdeč, ností, s kterou šla vstříc mladému osmáhlému námořníkovi s tím tmavým vlajícím vlasem, aniž by byla svá růžová ústka od něho odvrátila, nýbrž jemu naopak dovolila, aby ji vřele políbil a ji na rozbouřená ňadra přitiskl!

A všechna úcta i před kukačkou — proč ne! — že právě nyní vyběhla ze zdvihacích dvířek maurského paláce jako rušitelka domácího míru a nad shromážděnou společností dvanáctkrát zakukala, jakoby i ona byla radostí celá opojena.

V tom okamžiku vešel také forman a překvapen o krok couvl. A měl k tomu dobrou příčinu, neboť nenadál se, že by tu našel tak veselou společnost.

„Hleďte, Johne!“ volal Kaleb jako bez sebe. „Můj syn, můj vlastní syn ze zlaté Jižní Ameriky! Tentýž, jež jste sám vyslal na moře! Tentýž, jemuž jste byl vždy takovým přítelem!“

Forman přiblížil se k navracenému synu, aby mu ruku podal, ale v tom zase o krok couvl; neboť nějaké rysy v jeho obličejí upamatovaly jej na němého cizince ve voze.

„Edvarde!“ řekl. „Byla to ty?“

„Teď mu pověz všecko!“ zvolala Dotka. „Pověz mu všecko, Edvarde; a nic mně nešetři, neboť jsem odhodlána ani sebe nešetřit.“

„Ano, já to byl,“ přiznal se Edvard.

„A mohl jsi se přestrojen vlouditi do domu svého starého přítele?“ podotknul forman. „Znal jsem kdysi hochu přímého a otevřeného — kolik tomu let, Kalebe, co jsme slyšeli, že je mrtev, a domnívali se, že máme nezvratné toho důkazy? — kterýž by něco podobného nikdy nebyl učinil.“

„A já znal kdysi přítele velkodušného — byl mi více otcem než přítelem —“ řekl Edvard, „kterýž by ani mě ani kohokoli jiného bez vyslechnutí nebyl odsoudil. Vy jste jím byl. A tak doufám, že mě vyslyšíte.“

Forman upřel nepokojný pohled na Dotku, kteráž se ho ještě byla stranila.

„Nuže, budiz!“ odvětil. „To se sluší a patří. Povídej!“

„Véztež tedy, že když jsem odsud jako malý hoch odcházel,“ vypravoval Edvard, „byl jsem zamilován i milován. Předmětem lásky mé bylo mladinké děvčátko, které snad — jak můžete namítuouti — srdce svého ještě ani neznalo. Ale já znal to svoje a choval k ní hlubokou lásku.“

„Ty!“ zvolal forman. „Opravdu!“

„Ovšem že, zcela do opravdy!“ přisvědčil Edvard.

„A ona ji opětovala. Nikdy jsem o tom nepochyboval a teď jsem o tom přesvědčen.“

„Pán Bůh s námi!“ zvolal forman. „Tot ještě horší předešlého!“

„Zůstav jí věrným,“ pokračoval Edvard, „a vrátiv se po mnohých nebezpečnostech a útrapách plný naděje, abych svou část našeho vzájemného slibu vyplnil, zaslechl jsem několik mil odsud, že se mi stala nevěrnou, že na mne zapomněla a ruku svou jinému a bohatšímu zadala. Neměl jsem v úmyslu, dělati jí výčitky; než já ji chtěl spatřit a na vlastní oči se přesvědčit, je-li tomu tak. Doufal jsem, že snad byla k tomu přinucena proti své vůli a hlasu srdce. Tot bude malá útěcha, pomyslíl jsem u sebe, ale přece jen útěcha, a tak jsem přišel. Abych poznal pravdu, úplnou pravdu a sám svobodně pozorovati a souditi mohl, bez překážek se strany její a bez jakéhokoli vlivu se strany své — měl-li jsem vůbec ještě nějakého — přestrojil jsem se — vy víte jak, a čekal na silnici — vy víte kde. Vy jste mě z ničeho nepodezíral a ona také ne,“ — tu ukázal na Dotku — „až jsem jí u tohoto krbu do ucha slovíčko pošeptal, tak že by mě málem byla prozradila.“

„Ale když se dověděla, že Edvard živ a zdrav se vrátil,“ vzlykala Dotka, která hořevši mezi jeho vypravováním netrpělivostí, aby se slova ujala, mluvila nyní za sebe; „a když seznala jeho úmysl, radila mu naléhavě, aby celou věc zachoval v tajnosti; neboť starý jeho přítel John Peerybingle jest prý povahy : příliš otevřené a jinak také ve svých umělých obratech příliš neohrabaným — a neohrabaným jest ve všem všudy,“ dodala Dotka polo v pláči a polo v smíchu. „A když mu všechno pověděla — to jest, Johne, když já mn všechno pověděla,“ vzlykala malá ženuška, Jak jeho milenka ho měla za mrtvého, a jak se konečně dala od své matky přemluvit k vdavkám, které ta stará paní nazývala výhodnými; a když mu pověděla — to jest, Johne, když zase já mu pověděla, že ještě nejsou svoji (třeba k tomu už neměli daleko) a že kdyby se tento svazek stal skutkem, nebyl by ničím než obětí, jelikož ona ho ani dost málo ráda neměla ; a když on při té zprávě radostí div rozumu nepozbyl, tu řekla — to jest, tu jsem zase řekla, že budu mezi nima prostřednicí, jakou jsem už dříve bývala, Johne, a že mu vynajdu jeho holubičku a přesvědčím ho, že, co jsem o ní řekla a myslila, bylo pravda. A ono to všecko bylo pravda, Johne! A oni se sešli, Johne! A před hodinou byli oddáni, Johne! A tu je nevěsta ! A Gruff a Tackleton může se dát zahrabat jako starý mládenec! A já jsem šťastná ženuška, May, a Bůh ti žehnej!“

Mimochodem budíž podotčeno, ač-li to vůbec účelu povídky poslouží, že to byla ženuška neodolatelná a že v ničem nebyla tak na prsto neodolatelnou, jako když nad něčím jásavou radost projevovala. Nikdy nebylo srdečnějších a lahodnějších blahopřání nad ta, kterými teď zasypávala sebe a nevěstu.

Za bouře pocitů, která jeho srdcem zmítala, poctivý forman stál tu až dosud jako u vidění. Nyní pak běžel k Dotce. Než tato vztáhla proti němu ruce, aby mu zabránila přístupu a popošla zpět jako prve.

„Nikoli, Johne! Poslyš všecko! Neměj mě znova rád dříve,

dokud neuslyšíš vše, co ti mám říci. Že jsem před tebou skrývala tajemství, Johne, to ovšem nebylo v pořádku; a já toho upřímně lituju. Nepovažovala jsem to za nic zlého až do té chvíle, kdy jsem si včera večer sedla k tobě na stoličku. Ale když jsem uhodla, co jsi si myslel, tu teprve jsem cítila, jak pošetile a bezprávné jsem jednala. Ale, drahý Johne, jak jsi mohl, ach, jak jsi mohl tak o mně myslit!“

Jak vzlykala znova malá ta ženuška! John Peerybingle chtěl ji znova obejmouti. Ale ne, toho mu nedovolila.

„Prosím, Johne, ještě mě neměj rád! Ještě dlouho mě neměj rád. Že zamýšlená veselka mě tak rozladila a rozstesknila, stalo se proto, že jsem zpomínala na May a Edvarda, kteří se už co děti milovali, a poněvadž jsem věděla, že ona pro Tackletona jiskřičky lásky nechovala. Ted snad tomu také už věříš — nevěříš, Johne?“

Při těchto slovech pokusil se John o nový útok; než Dotka znova jej zmařila.

„Nikoli, ještě tam zůstaň, Johne ! Když se ti tak někdy směju, Johne, a nazývám té neobratným a drahým starým bloudem a podobně, je to proto, že tě mám tak ráda, Johne, a tvé způsoby se mi tak líbí a že bych si nepřála, aby se v něčem změnily, i kdybys ještě dnes měl se státi králem.“

„Sláva!“ zvolal Kaleb s neobyčejným důrazem. „Mé mínění!“

„A mluvím-li o lidech usedlého, středověkého stáří a tvrdím-li, že jsme podivný párek, který se vleče jako kulhavá spřež, činím tak proto, že jsem taková malá hloupá ženuška Johne, která i s dětátkem si ráda komedii zahraje.“

Zpozorovavši, že John se k ní opět blížil, odmrštila ho znova. Však by se jí to bylo málem ne podařilo.

„Ne, Johne, ještě mě neměj rád, poshov ještě jen nějakou minutku, prosím! Co mi zvláště leží na srdci, nechala jsem si naposled. Můj milý drahý šlechtný Johne, když jsme onehdy večer mluvili o cvrčkovi, měla jsem už na jazyku, ale nevyzradila tajemství, že jsem tě s počátku tak mnoho právě nemilovala jako

ted; že, když jsem poprvé vkročila do tohoto stavení, na polo jsem se obávala, že snad se tě nenaučím milovati tak vřele a upřímně, jakž jsem doufala a chtěla — vždyť jsem byla ještě tak mlada, Johne! Než zatím, drahý Johne, milovala jsem tě každým dnem a každou hodinou více. A kdybych tě byla mohla mít radši než tě mám, věř, ta šlechetná slova, která jsem tě dnes ráno pronést slyšela, byla by to dokázala. Ale já tě nemohu mít radši, než tě mám. Všechnu lásku, kterou jsem měla (a bylo jí mnoho, Johne), jsem ti obětovala, jakož jsi jí také zasloužil, a to už dávno, dávno, tak že nemám, co bych ti nad to dala. A ted, můj zlatý mužičku, přiviň mě k srdci! Toť můj domov, Johne, a nikdy, nikdy více nepomýšlej na to, poslati mě do jiného!“

Jak Dotka běžela do rozevřené náruče formanovy, byl nejdokonalejší, nejněžnější a nejdojemnější výstup, jež jste kdy viděli na prknech manželského života.

Můžete být jisti, že forman nalézal se v stavu nevyslovitelné blaženosti, a Dotka neméně, a tak i všichni ostatní, nevyjímajíc ani pannu Slowonovou, která radostí hlasitě plakala, a ježto si přála, aby malý svěřenec její bral také podílu na všeobecné výměně blahopřejné veselosti, podávala jej od jednoho k druhému, jako by byl nějakým zákuskem.

A znova ozval se hrkot kol u zahradních vrat, a kdosi zvolal, že Gruff a Tackleton se vrací. Za nedlouhou vskutku také se objevil důstojný tento pán, nemálo rozčilen a rozkvašen.

„U čerta! co pak to znamená, Johne Peerybingle?“ volal. „Tuť musí býti nějaké nedorozumění. Umluvil jsem si s paní Tackletonovou, že se sejdem v kostele, a přísahal bych, že jsme se minuli na cestě, když jsem jel sem . . . Aáá, tu je! . . . Prosím za odpuštění, pane; nemám čest vás znát; však odpusťte, že železná nutnost mi káže, vám tuto slečnu odvésti.“

„Je mi líto, pane, že jí nemohu postrádati,“ odpověděl Edvard.

„Co tím chcete říci, vy tuláku?“ tázal se Tackleton.

„Chci tím říci, že ježto mi třeba brátí ohled na vaši zlost,“

odvětil tázaný s úsměvem, „že jsem dnes právě tak hluchým proti příkrým řečím, jako jsem byl včera večer proti všem.“

Ten pohled, jež Tackleton po něm mrštil! A to jeho leknutí!

„Je mi líto, pane,“ pokračoval Edvard a uchopiv se ruky May, držel před ním zvláště prst, na němž se leskl snubní prsten, „že slečna nemůže vás do kostela doprovodit; však jelikož tam dnes už byla, snad jí laskavě prominete.“

Tackleton věnoval ztřeštěný pohled prostřednímu prstu na ruce své ztracené nevěsty a vyňal z kapsy u vesty kousek hedvábného papíru, v němž patrně a opatrně sbalen byl snubní prsten.

„Panno Slowonová,“ řekl při tom, „smím vás požádati, abyste toto laskavě hodila do ohně? Děkuju.“

„Vidíte,“ prohodil na novo Edvard, „my byli už dávno sobě oodáni a tak není má zenuška s to, aby vás následovala.“

„Doufám, že pan Tackleton dá pravdě průchod a dozná, že jsem ho o tom poctivě zpravila a že jsem nesčíslněkrátě mu řekla, aby si nedělal žádných nadějí, že kdy na to budu moci zapomenouti.“

„Ó zajisté!“ zvolal Tackleton. „Ovšem že. Všecko je v pořádku. Zcela v pořádku. Paní Plummerová — tuším?“

„Ano, paní Plummerová,“ odvětil mladý manžel.

„Ah! Nebyl bych vás ani poznal, pane,“ poznamenal Tackleton, pozorně si ho prohlížeje, načež se před ním hluboce uklonil. „Přeju vám mnoho štěstí, pane!“

„Nápodobně.“

„Paní Peerybinglová,“ pokračoval Tackleton, obrátiv se náhle k místu, kde tato se svým mužem stála; „je mi velice líto. Jste lepší, než jsem se domníval. Johne Peerybingle, i vy přijmete ubezpečení mé lítosti. Rozumíte mi, to stačí. Velectěná společnosti, všecko je v pořádku, v nejlepším pořádku, a mně nezbyvá, než se vám co nejuctivěji poroučeti.“

S těmito slovy se vytratil z nemilé situace i z formanova

příbytku a zastavil ještě toliko u vrat, aby svému koni strhl s hlavy svatební stužky a květiny, ubohému zvířeti pak zasadil ránu do žeber, aby mu patrně naznačil, že všechno nebylo v nejlepšího pořádku.

Eozumí se samo sebou, že nyní nastala vážná povinnost, oslaviti den tak, aby navždy zanechal stopy v slavnostním kalendáři rodiny Peerybinglovy. Ihned dala se Dotka do práce, aby vystrojila hostinu, která by domu jejímu k nesmrtelné byla cti; a za nedlouho měla už své důlkovaté lokte ponořeny v mouce, při čemž dovolovala si pomoučeti formanův kabát, kdykoli se k ní přiblížil, ježto ho pokaždé zastavila, aby mu dala hubičku. A poctivý ten dobrák vymejval zeleninu, čistil řípu, rozbíjel talíře, převrhoval hrnce vodou naplněné a vůbec osvědčil se užitečným v každém směru, kdežto několik kuchařek, z povolání na kvap odněkudí ze sousedstva sehnaných, vráželo do sebe kolem všech rohů a mezi všemi dveřmi a všudy padalo přes Tilly Slowonovou a malého Peerybingla. Tilly ve svých výkonech obzvláště se vyznamenávala. Její všudypřítomnost byla předmětem všeobecného údivu. Byla kamenem úrazu na záhrobní ve dvě hodiny dvacet pět minut; pastí v kuchyni právě o půl třetí a jakousi jamou v podkrovní komůrce, když do tří hodin scházelo dvacet pět minut.

Po té byla vypravena zvláštní deputace pro paní

Fieldingovou, která hrajíc si na uraženou, s počátku se vzpírala, seč byla, ale po nějakých domluvách přece si oblékla své rukavičky a majestátně vsedla do vozu.

Jiný vůz byl vypraven pro Dotčiny rodiče. Ale ti nepřijížděli dlouho. Co tu bylo obav, že nepřijedou! Dotka každou chvíli odběhla na silnici, jedou-li už. A konečně přijeli: malý zavalitý páreček, který si pohodlně vykračoval, jak už bylo charakteristickou známkou celé rodiny; a pěkná byla podívaná na Dotku a její máteř: byly si tak tuze podobny.

A tu Dotčině matce nezbývalo než obnoviti přátelství s

matkou May a matka May se neustávala honosit svým vysokým rodem a matka Dotčina se nehonosila ničím, leda svýma hbitýma nožkami. A starý Dot — chtěl jsem říci Dotčín otec, zapomněl jsem, že se tak nejmenoval, než to nevádí — tak leccos si dovolil: lidem, kterých neznal, potřásal ruce, o jistém čepci tvrdil, že neví, je-li na něm více mušelínu či škrobu, ba ani obchodu indigem nezdál se prokazovati patřičnou čest, řka, že se na té věci nedá už ničeho měnit — zkrátka, byl to dle konečného úsudku paní Fieldingové veliký dobrák, ale — jaký nevzdělanec!

Po obědě zpíval Kaleb svou píseň o pěnivé číši.

A mimochodem řečeno, právě v okamžiku, když byl s posledním veršem hotov, přihodilo se cosi nepředvídaného.

Na dvěře bylo zaklepáno a do sednice všoural se jakýsi muž s něčím těžkým na hlavě, aniž by byl řekl: „S dovolením,“ nebo „Dovolte.“ Položiv své brímě prostřed na stůl, zcela souměrně mezi ořechy a jablka, pravil: „Pan Tackleton se nechá poroučet a poněvadž neví, co by se svatebním dortem dělal, tedy myslí, že byste ho mohli pojit.“ A s těmi slovy zase odešel.

Touto nenadálou příhodou byla ovšem společnost nemálo překvapena. Paní Fieldingová, dáma to neobyčejného bystrozraku, vyslovila se v ten smysl, že dort jest otráven a ihned jala se vypravovati o podobném koláči, po němž prý se celý dívčí ústav roznemohl. Byla však aklamací přehlasována a dort byl za veliké okázalosti a u všeobecném jásotu rozkrájen Tackletonovou bývalou nevěstou.

Myslím, že dříve ještě, než ho kdo ochutnal, bylo na dvěře podruhé zaklepáno a na prahu objevil se tentýž muž nesa pod páždím veliký balík z hnědého papíru.

„Pan Tackleton se nechá poroučet a posílá pro dětátko nějaké hračky. Že prý nejsou zlé.“

A když své poselství takto vyřídil, zase odběhl.

Celá společnost by stěží nalezla slov k vyjádření svého úžasu, i kdyby byla měla s dostatek času po nich pátrati. Než k tomu

naprosto se jí nedostávalo kdy; neboť sotva že posel byl za sebou dvěře zavřel, zaklepano na ně po třetí a sám Tackleton vešel.

„Paní Peerybinglová,“ počal hračkař žmole klobouk v ruce, „je mi velice líto. Mám větší lítost než jsem měl dnes dopoledne. Přemýšlel jsem o všem dohromady . . . Johne Peerybingle. býval jsem sice ode dávna zatvrzelým podivínem, ale ve společnosti muže, jakým jste vy, stávám se více méně měkkým . . . Kalebe, tato malá nevědomá ošetřovatelka dala mi včera večer záhadný pokyn, k němuž jsem nyní klíč našel. Shořel bych studem, pomyslíra-li, jak snadno mohl jsem vás a vaši dceru k sobě upoutat, a jakým jsem to byl bláznem, že jsem ji sám za takovou považoval! Přátelé — doufám, že vás smím takto nazvat — můj dům je dnes opuštěn. Nemám u krbu ani jediného cvrčka. Všechny jsem vyhladil. Mějtež se mnou outrpnost; dovoltež, abych bral podílu na veselé vaší zábavě!“

V pěti minutách byl jako doma. Nikdy jste neviděli takového společníka. Co pak byl asi tropil po celý život svůj, že do této chvíle nevěděl, jaké v něm dřímaly vlohy pro obveselování sebe a jiných! Anebo ak si s ním počínaly rusalky, když v něm takovou změnu vyvolat dovedly!

Večer se tančilo.

Edvard námořník — byla to veselá kopa — vypravoval jim rozmanité zázračné věci o papoušcích, slatých dolech, Mexikánech, zlatém prášku a t. d., když náhle ho napadlo, aby se své židle vyskočil a taneček navrhl; neboť Bertina harfa byla po ruce a pna na ni hrála, že jste nic podobného neslyšeli. Dotka podotkla, že ti tam jsou dnové jejího tančení. Ale já myslím, že to řekla jen proto, že forman si právě s dýmky pokuřoval, a že ona nejraději vedle něho seděla. Paní Fieldingové nezbyvalo ovšem jiného než říci, že i její dnové tančení jsou ti tam; a to tvrdili všichni ostatní, vyjma May; May byla volna.

A tak May a Edvard za všeobecného potlesku předstoupili, aby tančili sami; a Berta hrála svou nejveselejší písničku.

Avšak — věřte mi nebo nevěřte — od zahájení tance neuplynulo ještě ani pět minut, když tu z nenadání forman odhodil svou dýmku, popadl Dotku okolo pasu, vrhl se b ní zrovna prostřed sednice a odkvapil tak lehounce, že nohy jeho sotva se podlahy dotýkaly. Jakmile to viděl Tackleton, vzal paní Fieldingovou kolem pasu a následoval formana. Jakmile to viděl starý Dot, už byl samý oheň a chvátal se starou Dotkou do kola zrovna za Tackletonem. Jakmile to viděl Kaleb, popadl Tilly Slowonovou za obě ruce a točil se jako čamrda; a Tilly Slowonová točila se s ním v té pevné víře, že čím kdo více vráží do párů, tím lépe postihl tajemství tanečního umění.

Slyš, jak cvrček provází hudbu svým cvrk, cvrk, cvrk! a jak konévka šumí!

Ale co to! Právě když jim tak vesele naslouchám a po Dotce se obracím, abych ještě jednou pohleděl na tu malou, mně tak milou postavíčku, ona i ti ostatní zmizeli ve vzduchu, a já jsem sám. U krbu zpívá cvrček; na podlaze leží zlomená hračka, a to je vše.